AKTIN NÖVÜ	Qanunlar
QƏBUL EDİLDİYİ TARİX	27.12.2001
QEYDİYYAT NÖMRƏSİ	243-IIQ
ADI	İcra haqqında
RƏSMİ DƏRC EDİLDİYİ MƏNBƏ	Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu (Dərc olunma tarixi: 31-03-2002, Nəşr nömrəsi: 03, Maddə nömrəsi: 114)
QÜVVƏYƏ MİNMƏ TARİXİ	
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VAHİD HÜQUQI TƏSNİFATI ÜZRƏ İNDEKS KODU	380.000.000
HÜQUQİ AKTLARIN DÖVLƏT REYESTRİNİN QEYDİYYAT NÖMRƏSİ	
HÜQUQİ AKTIN HÜQUQİ AKTLARIN DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLDİYİ TARİX	01.07.2011

İcra haqqında[1]

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası məhkəmələrinin, beynəlxalq arbitrajların və münsiflər məhkəmələrinin, xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının mülki və *kommersiya mübahisələrinə* dair işlər üzrə qərarlarının, cinayət işləri üzrə hökmlərinin və qərarlarının əmlakın alınmasına dair hissəsinin, habelə məhkəmə əmrlərinin, *inzibati xətalar haqqında işlər üzrə məhkəmə qərarlarının,* inzibati xətalara dair işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanların (vəzifəli şəxslərin) qərarlarının, alimentlərin ödənilməsi barədə notariat qaydasında təsdiq edilmiş sazişlərin, *notariusun* icra qeydlərinin, məişət zorakılığı ilə bağlı işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanlar tərəfindən verilən qısamüddətli mühafizə orderlərinin və Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallarda digər orqanların (bundan sonra - məhkəmə və digər orqanların) qərarlarının məcburi icrası qaydalarını və şərtlərini müəyyən edir.[2]

I fəsil

ÜMUMİ MÜDDƏALAR[3]

M a d d ə 1 . **İcra haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi**[4]

1.1. İcra haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasından, bu Qanundan, "İcra məmurları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunundan, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsindən, habelə digər qanunvericilik aktlarından ibarətdir.[5]

1.1-1. İnzibati xətalara dair işlər üzrə inzibati cərimə tətbiq edilməsi barədə qərarlar Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsinin 142, 143, 144.1, 145, 146.3, 147, 150-ci maddələrinin tələbləri nəzərə alınmaqla bu Qanuna müvafiq icra olunur.[6]

1.2. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı dövlətlərarası müqavilələrdə icraya dair Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyindən fərqli qaydalar müəyyən olunduqda, beynəlxalq müqavilələr tətbiq edilir.[7]

1.3. Ələt azad iqtisadi zonasında məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası "Ələt azad iqtisadi zonası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.[8]

M a d d ə 1-1. ***İcra qanunvericiliyinin prinsipləri***[9]

İcra qanunvericiliyi qanunun aliliyinin təmin olunması və hamının qanun qarşısında bərabərliyi, obyektivlik, ədalətlilik prinsiplərinə əsaslanır.

M a d d ə 2 . **Məcburi icra orqanları**

2.1. Azərbaycan Respublikasında məhkəmə və digər orqanların qərarlarının məcburi icrası icra məmurları tərəfindən həyata keçirilir.

2.2. İcra məmurlarının səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

M a d d ə 3**. İcra məmurunun tələblərinin məcburiliyi**

3.1. Məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası ilə əlaqədar icra məmurunun tələbləri Azərbaycan Respublikasının ərazisində bütün orqanlar, hüquqi şəxslər, onların vəzifəli şəxsləri və fiziki şəxslər üçün məcburidir.

3.2. Məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası ilə əlaqədar icra məmurlarının tələblərini yerinə yetirməyən, onlara həvalə edilmiş vəzifələrin icrasına mane olan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

M a d d ə 4 . **Məhkəmə və digər orqanların qərarlarının tələblərini icra edən digər orqanlar və təşkilatlar**

4.1. Bu Qanunla nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə və digər orqanların qərarlarının pul vəsaitlərinin tutulmasına dair tələbləri vergi orqanları, bank və digər kredit təşkilatları tərəfindən icra olunur.

4.2. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə və digər orqanların qərarlarının tələbləri başqa orqanlar, vəzifəli şəxslər, habelə hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən də icra oluna bilər.

4.3. Bu Qanunun 4.1-ci və 4.2-ci maddələrində göstərilən orqanlar, təşkilatlar, habelə şəxslər məcburi icra orqanları sayılmır.

4.4. İnzibati orqan tərəfindən qəbul edilmiş inzibati aktlar (bələdiyyələr tərəfindən qəbul edilmiş inzibati aktlar və pul tələblərinin ödənilməsi ilə bağlı inzibati aktlar istisna olmaqla), o cümlədən inzibati şikayət üzrə qəbul olunmuş qərar onu qəbul etmiş inzibati orqan tərəfindən Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunu ilə müəyyən olunmuş qaydada icra edilir.[10]

M a d d ə 5 . **Banklar və digər kredit təşkilatları tərəfindən icra hərəkətlərinin təmin edilməsi**

5.1. Bankda və ya digər kredit təşkilatında borclunun hesablarının və həmin hesablarda pul vəsaitlərinin olması barədə məlumatı olan icra məmuru, məhkəmə və digər orqanların qərarlarının pul vəsaitlərinin tutulmasına dair tələblərinin göstərildiyi icra sənədinin icra qurumunun rəhbəri tərəfindən təsdiq olunmuş surətini bilavasitə banka və ya digər kredit təşkilatına göndərir.[11]

5.2. Borclunun hesablarına xidmət edən bank və ya digər kredit təşkilatı icra məmurundan icra sənədini aldığı vaxtdan yeddi gün müddətində icra sənədinin pul vəsaitlərinin tutulmasına dair tələblərini icra edir yaxud borclunun hesablarında tələbkarın tələblərinin təmin edilməsi üçün yetərli pul vəsaitləri olmadığından, həmin tələblərin tamamilə və ya qismən icra edilməməsi barədə icra sənədində qeyd yazır.

5.3. Bu Qanunun 5.2-ci maddəsində göstərilən tələblərə əməl etməyən bank və ya digər kredit təşkilatı icra məmurunun inzibati xəta haqqında protokoluna əsasən müvafiq məhkəmə tərəfindən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada inzibati məsuliyyətə cəlb olunur.[12]

M a d d ə 6 . **İcra sənədləri**

6.1. Aşağıdakılar icra sənədləri sayılır:

6.1.1. Məhkəmələr tərəfindən :

Azərbaycan Respublikası məhkəmələrinin qərarları;

iddianın təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlərin görülməsi haqqında məhkəmələrin qərardadları;

məhkəmələrin cinayət işləri üzrə hökmlərinin, qərardadlarının və qərarlarının əmlakın alınmasına dair hissəsi;

beynəlxalq arbitrajların və münsiflər məhkəmələrinin qərarları;

xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının qərarları əsasında verilən icra vərəqələri.

6.1.2. məhkəmə əmrləri;

6.1.3. alimentlərin ödənilməsi barədə notariat qaydasında təsdiq edilmiş sazişlər;

6.1.4. *notariusun* icra qeydləri;

6.1.5. inzibati xətalara dair işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanların (vəzifəli şəxslərin) qərarları;

6.1.6. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallarda digər orqanların qərarları;

6.1.7. Vekseldə onun aksepti haqqında qeyd olunubsa, onun aksepti hal larında veksel üzrə ödənilməməsinə görə qanunvericiliyə uyğun verilən protestlər;[13]

6.1.8. Bələdiyyələr tərəfindən qəbul edilmiş inzibati aktlar və digər inzibati orqanların pul tələblərinin ödənilməsi ilə bağlı inzibati aktlar;[14]

6.1.9. məişət zorakılığı ilə bağlı işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanlar tərəfindən verilən qısamüddətli mühafizə orderləri (bundan sonra – qısamüddətli mühafizə orderi).[15]

M a d d ə 7 . **İcra sənədlərinə aid tələblər**

7.1. icra sənədində aşağıdakılar göstərilir:

7.1.1. məhkəmənin və ya icra sənədini verən digər orqanın adı;

7.1.2. icra sənədinin verilməsinə əsas olan iş və ya materiallar və onların nömrələri;

7.1.3. icra edilməli olan qərarın qəbul edildiyi vaxt;

7.1.4. tələbkar və borclu fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, fərdi identifikasiya nömrəsi (əcnəbilərin və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslərin müvəqqəti, yaxud daimi yaşamaq üçün icazə vəsiqələrinin, habelə qaçqın vəsiqəsinin seriyası və nömrəsi), yaşayış yeri və olduğu yer, doğum tarixi, işlədiyi halda borclu fiziki şəxsin iş yeri, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduqda VÖEN-i, tələbkar və borclu hüquqi şəxsin adı, hüquqi və faktiki ünvanları, VÖEN-i;[16]

7.1.5. məhkəmə və ya digər orqanın qərarının nəticə hissəsi;

7.1.6. məhkəmə və ya digər orqanın qərarının qüvvəyə mindiyi vaxt;

7.1.7. icra sənədinin verildiyi vaxt və onun icraya yönəldilməsi müddəti.

7.2. Məhkəmə qərarına əsasən verilmiş icra sənədi hakim tərəfindən imzalanır və məhkəmənin möhürü ilə təsdiqlənir.

7.3. Digər icra sənədləri onları qəbul və ya təsdiq etmiş şəxslər tərəfindən imzalanır və möhürlə təsdiqlənir.

7.4. Məhkəmə əmrinin və alimentlərin ödənilməsinə dair notariat qaydasında təsdiqlənmiş sazişin məzmunu müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual və Ailə məcəllələri ilə müəyyən edilir. *Notariusun* icra qeydlərinin məzmunu "Notariat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən olunur.[17]

M a d d ə 8 . **İcra sənədləri üzrə icraata başlanılması**

8.1. İcra sənədinin icraya yönəldilməsi bilavasitə müvafiq qərarı çıxarmış məhkəmənin və ya digər orqanın vəzifəsidir.

İcra sənədi bu Qanunun 7-ci maddəsində nəzərdə tutulan tələblərə uyğundursa, icra məmuru icra sənədini məhkəmədən və ya digər orqandan qəbul etməli və icraata başlamalıdır.

8.2. İcra məmuru icra sənədini aldığı vaxtdan üç gün müddətində icraata başlamaq haqqında qərar qəbul edir.

Həmin qərarda icra məmuru icra sənədində göstərilmiş tələblərin borclu tərəfindən könüllü icrası üçün məhkəmənin qərarında digər icra müddəti müəyyən edilməyibsə, *həmçinin bu maddənin üçüncü bəndində müəyyən edilmiş icra müddəti istisna olmaqla,* icraata başlanıldığı vaxtdan ən çoxu on gün müddət təyin edir və bu barədə borcluya bildiriş verir. Bildirişdə həmin müddət başa çatdıqdan sonra göstərilən tələblərin məcburi qaydada icra ediləcəyi və bu Qanunla nəzərdə tutulmuş icra ödənişinin və icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərin ondan tutulacağı

göstərilir.[18]

İpoteka predmetinin açıq bazarda satılması üsulu ipoteka müqaviləsində nəzərdə tutulduğu halda notarius tərəflərdən birinin istəyi ilə ipoteka predmetinin açıq bazarda satılması barədə notariat qaydasında təsdiq edilmiş müraciətini icra qeydi ilə birlikdə 1 iş günü ərzində icra orqanına göndərir. İpoteka predmeti açıq bazarda satılmaqla tələbin könüllü icrası üçün 2 ay müddət müəyyən edilir. İpoteka predmeti bu müddətdə açıq bazarda satıldığı halda notarius satışdan əldə olunan pul məbləğini depozit hesabından icra orqanının depozit hesabına köçürür. İpoteka predmeti bu müddətdə açıq bazarda satılmadığı halda tələb icra məmuru tərəfindən məcburi qaydada icra edilir.[19]

8.3. İcraata başlamaq haqqında qərarın surəti onun qəbul edildiyi vaxtdan bir gün müddətində tələbkara, borcluya, habelə icra sənədini vermiş məhkəməyə və ya digər orqana *(notarius istisna olmaqla)* göndərilir.[20]

8.4. Əmlak tələbləri üzrə icra sənədinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə icra məmuru borclunun əmlakını siyahıya alır və bu barədə icraata başlamaq haqqında qərarda müvafiq qeyd aparır.

8.5. Tərəflər icraata başlamaq haqqında qərardan, onun surətini aldıqdan sonra 10 gün müddətində məhkəməyə şikayət edə bilərlər.

M a d d ə 9 . **İcra sənədinə aid tələblərin pozulmasının nəticələri**

9.1. İcra məmuru bu Qanunun 7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş tələblərə uyğun olmayan icra sənədini onun daxil olduğu vaxtdan ən geci üç gün müddətində icra sənədini vermiş məhkəməyə və ya digər orqana qaytarır və bu barədə müvafiq qərar qəbul edir.

9.2. İcra məmuru icra sənədinin qaytarılmasına dair qərarın qəbul edilməsi barədə həmin qərarın qəbul edildiyi vaxtdan bir gün müddətində tələbkara məlumat verir.

9.3. İcra sənədinin qaytarılması haqqında qərarda onun qaytarılması əsasları göstərilir. İcra məmuru icra sənədini vermiş məhkəməyə və ya digər orqana yol verilmiş pozuntular barədə məlumat verir.

9.4. Yol verilmiş pozuntular üç gün müddətində aradan qaldırılmalı və həmin icra sənədi yenidən icra məmuruna göndərilməlidir

M a d d ə 1 0 . **İcra hərəkətlərinin həyata keçirildiyi yer**

10.1. Borclu fiziki şəxsdirsə, icra hərəkətləri onun yaşadığı yerdə yaxud onun iş yerində və ya onun əmlakının olduğu yerdə həyata keçirilir.

Borclu hüquqi şəxsdirsə, icra hərəkətləri onun olduğu yerdə və ya əmlakının olduğu yerdə həyata keçirilir.

10.2. Borclunun müəyyən hərəkətləri etmək vəzifəsinə dair tələblər icra sənədlərində göstərilən qaydada və yerdə icra olunur.

10.3. İcra zamanı borclunun yaşayış yeri və ya olduğu yer yaxud onun iş yeri dəyişdikdə və yaxud borclunun, əvvəl olduğu yer üzrə tələbin yönəldilə biləcəyi əmlakının olmadığı və ya həmin əmlakın tələbkarın tələblərinin təmin edilməsi üçün yetərli olmadığı aşkar edildikdə, icra məmuru tərəfindən bu barədə akt tərtib olunur. İcra məmuru aktın tərtib edildiyi vaxtdan bir gün müddətində icra sənədini həmin aktın surəti ilə birlikdə borclunun yeni yaşayış yeri və ya olduğu yer üzrə yaxud yeni iş yeri üzrə və ya borclunun əmlakının olduğu yeni yer üzrə icra məmuruna göndərir və bu barədə tələbkara, habelə icra sənədini vermiş məhkəməyə və ya digər orqana *(notarius istisna olmaqla)* yazılı məlumat verir.

10.4. İcra məmuru tərəfindən göndərilmiş icra sənədini müvafiq ərazi üzrə digər icra məmuru icraata qəbul etməlidir. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi yeri ilə bağlı icra məmurları arasında yaranmış mübahisələr icra xidmətinin rəhbəri tərəfindən həll olunur.[21]

M a d d ə 1 1 . **İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi vaxtı**

11.1. İcra hərəkətləri saat 8-dən tez və saat 22-dən gec olmamaqla, iş günlərində həyata keçirilir. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinin dəqiq vaxtını icra məmuru müəyyən edir. İcraatda iştirak edən tərəflər icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi vaxtı ilə bağlı təklif verə bilərlər.

11.2. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş qeyri-iş günlərində icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə yalnız təxirəsalınmaz hallarda və ya borclunun təqsiri üzündən icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi iş günlərində mümkün olmadıqda yol verilir.

11.3. Saat 22-dən saat 8-dək icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə yalnız fiziki şəxslərin həyatı və sağlamlığı üçün təhlükə törədən hallarda yol verilir.

11.4. Bu Qanunun 11.2-ci və 11.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda icra hərəkətləri yalnız icra qurumunun rəhbərinin yazılı icazəsi ilə həyata keçirilir.

M a d d ə 1 2 . **İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi müddətləri**

12.1. Bu Qanunun 8.2-ci maddəsinin üçüncü bəndində nəzərdə tutulmuş hal istisna olmaqla, icra məmuru icra sənədini aldığı gündən iki ay müddətində bütün zəruri icra hərəkətlərini həyata keçirməlidir.[22]

~~12.2. Aşağıdakı icra sənədləri dərhal icra olunmalıdır:~~

~~12.2.1. alimentlərin, əmək haqqının, habelə bu ödəmələr üzrə bütün borc məbləğlərinin tutulması haqqında;~~

~~12.2.2. qanunsuz işdən çıxarılmış və ya başqa işə keçirilmiş işçinin işə və ya əvvəlki vəzifəyə bərpası haqqında.~~[23]

12.3. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə və ya icra sənədi ilə icrası dərhal nəzərdə tutulmuş tələblər təxirəsalınmadan icra olunur.[24]

M a d d ə 1 3 . **İcra sənədlərinin icraya yönəldilməsi müddətləri**

13.1. İcra sənədləri aşağıdakı müddətlərdə icraya yönəlməlidir:

13.1.1. *bu Qanunun 13.1.3-2-ci, 13.1.4-1-ci və 13.1.5-ci maddələrində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla,* məhkəmələrin qərarları əsasında verilən icra vərəqələri və məhkəmə əmrləri - bir ay ərzində; [25]

13.1.2. iddianın təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlərin görülməsi haqqında məhkəmələrin qərardadları əsasında verilən icra vərəqələri - dərhal;

13.1.3. *notariusun* icra qeydləri ~~və inzibati xətalara dair işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanların (vəzifəli şəxslərin) qərarları~~ - *dərhal;*[26]

13.1.3-1. bu Qanunun 13.1.3-2-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, inzibati xətalara dair işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanların (vəzifəli şəxslərin) qərarları – on gün ərzində;

13.1.3-2. inzibati cərimə növündə inzibati tənbeh tətbiq etmə haqqında qərarlar – Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalar Məcəlləsinin 150-ci maddəsində müəyyən edilmiş müddətlər ərzində.[27]

13.1.4. beynəlxalq arbitrajların və münsiflər məhkəmələrinin qərarları, xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının qərarları əsasında verilən icra vərəqələri - üç il ərzində;

13.1.4-1. şəxsin saxlanılması üçün vəsaitlərin, o cümlədən alimentlərin alınması haqqında məhkəmə qərarları əsasında verilən icra vərəqələri – dərhal;[28]

13.1.5. qısamüddətli mühafizə orderi *və məişət zorakılığından zərər çəkmiş şəxsə uzunmüddətli mühafizə orderinin verilməsi haqqında məhkəmə qərarları əsasında verilən icra vərəqələri* – dərhal.[29]

13.2. Bu Qanunun 13.1-ci maddəsi ilə müəyyən olunmuş müddətlər aşağıdakı qaydada hesablanır:

13.2.1. Bu Qanunun 13.1.1-ci və 13.1.4-cü maddələrində göstərilmiş icra sənədlərinin (məhkəmə əmrləri istisna olmaqla) icraya yönəldilməsi zamanı - məhkəmə qərarının qanuni qüvvəyə mindiyi yaxud onun icrasının təxirə salınması və ya icrasına möhlət verilməsi ilə bağlı müəyyən edilmiş müddətin başa çatdığı vaxtdan, *məhkəmə qərarı dərhal icra edilməli olduqda - onun qəbul edildiyi günün ertəsi günündən* ~~, məhkəmə qərarı dərhal icra edilməli olduqda - onun qəbul edildiyi günün ertəsi günündən~~;[30]

13.2.2. məhkəmə əmrlərinin icraya yönəldilməsi zamanı - onların verildiyi vaxtdan 10 gün müddət keçdikdən sonra;

13.2.3. bu Qanunun 13.1.3-cü maddəsində göstərilmiş icra sənədlərinin icraya yönəldilməsi zamanı - müvafiq qərarın qəbul edildiyi vaxtdan.

M a d d ə 1 4 . **Məhkəmə və digər orqanların qərarlarının izah olunması**

14.1. İcra sənədində göstərilmiş tələblər aydın olmadıqda, icra məmuru həmin icra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş qərarın, habelə qanuna əsasən icra sənədi sayılan sənədin izah olunması barədə müvafiq məhkəməyə və ya digər orqana ərizə ilə müraciət *etməlidir.*[31]

14.2. Məhkəmə və ya digər orqan icra məmurunun ərizəsinə onun daxil olduğu vaxtdan 10 gün müddətində baxır və ~~zərurət olduqda,~~ icra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş müvafiq qərarı, habelə qanuna əsasən icra sənədi sayılan sənədi onların məzmununu dəyişdirmədən izah edir.[32]

M a d d ə 1 5 . **Məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrasına möhlət verilməsi və ya onların hissə-hissə icrası**

Tərəflər icra sənədinin icrasına möhlət verilməsi və ya onun hissə-hissə icrası yaxud icra sənədinin icrası üsulunun və qaydasının dəyişdirilməsi haqqında işə baxmış məhkəməyə müraciət edə bilərlər. Borclunun əmlak vəziyyətini və digər halları nəzərə alaraq, məhkəmə həmin müraciətlərə Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 231-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada baxır.

M a d d ə 1 6 . **İcra hərəkətlərinin təxirə salınması**

16.1. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə çətinlik yaradan hallar olduqda, icra məmuru tələbkarın və ya borclunun *əsaslandırılmış müraciətinə* əsasən icra hərəkətlərini 10 gündən çox olmayan müddətə təxirə *salır.*[33]

16.2. İcra məmuru icra hərəkətlərinin təxirə salınması haqqında qərar qəbul edir və həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur. Bu barədə tərəflərə, habelə müvafiq məhkəməyə və ya digər orqana *(notarius istisna olmaqla)* bildiriş göndərilir.[34]

16.3. Tərəflər icra hərəkətlərinin təxirə salınması haqqında icra məmurunun qərarından onun surətini aldıqdan sonra 3 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

16.4. Məhkəmələrin cinayət işləri üzrə qərarlarının əmlakın alınmasına dair hissəsi üzrə icraatın təxirə salınması Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosessual Məcəlləsinin 510-cu maddəsi ilə müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirilir.

M a d d ə 1 7 . **İcraatın dayandırılmasının məcburiliyi**

17.1. Aşağıdakı hallarda icra sənədi üzrə icraat məcburi olaraq dayandırılır:

17.1.1. məhkəmənin müəyyənləşdirdiyi hüquq münasibəti vərəsəliyə və ya hüquq varisliyinə yol verirsə, borclu öldükdə, ölmüş və ya xəbərsiz itkin düşmüş elan edildikdə, habelə borclunun iflası barədə məhkəmə icraatına

başlandıqda;[35]

17.1.2. borclu fəaliyyət qabiliyyətini itirdikdə;

17.1.3. borclu Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin döyüşən hissəsində olduqda və ya Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin döyüşən hissəsində olan tələbkarın müvafiq xahişi olduqda yaxud hamıya bəlli olan hallar baş verdikdə və ya faktlar mövcud olduqda;

17.1.4. icra sənədinə *və ya onun verilməsinə əsas olan tələbə ("İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən aparılan notariusun icra qeydi və ya onun verilməsinə əsas olan tələb istisna olmaqla)* dair borclu tərəfindən iddia qaydasında mübahisə qaldırdıqda, əgər bu cür mübahisəyə qanunla yol verilirsə;[36]

17.1.5. inzibati xətalara dair işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanların (vəzifəli şəxslərin) hərəkətlərindən məhkəməyə şikayət verildikdə;

17.1.6. icra sənədi üzrə tələbin yönəldildiyi əmlakın həbsdən azad olunması barədə məhkəməyə iddia verildikdə;

17.1.7. İcraatda olan iş üzrə qəbul olunmuş məhkəmə aktlarından verilmiş apellyasiya və kassasiya şikayəti müvafiq məhkəmələrin icraatına qəbul olunduqda;[37]

17.1.8. İş üzrə qəbul olunmuş məhkəmə aktlarından şikayət Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin icraatına qəbul olunduqda;[38]

17.1.9. icra məmuru icra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş qərarın, habelə qanuna əsasən icra sənədi sayılan sənədin izah olunması üçün müvafiq məhkəməyə və ya digər orqana müraciət etdikdə;

17.1.10. tələbkarın müvafiq xahişi olduqda.[39]

M a d d ə 1 8 . **İcraatın dayandırılmasının mümkün olduğu hallar**

18.1. Aşağıdakı hallarda icra sənədi üzrə icraat dayandırıla bilər:

~~18.1.1. icra məmuru icra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş qərarın, habelə qanuna əsasən icra sənədi sayılan sənədin izah olunması üçün müvafiq məhkəməyə və ya digər orqana müraciət etdikdə;~~[40]

18.1.2. borclu üzrlü səbəblərdən icra hərəkətlərinin həyata keçirildiyi yerin hüdudlarından kənarda olduqda;

18.1.3. borclu ağır xəstəliyinə görə stasionar müalicə müəssisəsində müalicə olunduqda;

18.1.4. icra məmuruna etirazın təmin edilməməsindən və ya icra məmurunun hərəkətlərindən şikayət verildikdə;

18.1.5. borclu, onun əmlakı axtarışda olduqda və ya onun uşağı axtarışda olduqda;

~~18.1.6. tələbkarın müvafiq xahişi olduqda.~~[41]

M a d d ə 1 9 . **İcraatın dayandırılması müddətləri**

19.1.Bu Qanunun 17-ci və 18-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda icraat aşağıdakı vaxtlara qədər dayandırılır:

19.1.1. borclu öldüyü, ölmüş elan edildiyi və ya xəbərsiz itkin düşmüş hesab edildiyi, fəaliyyət qabiliyyəti olmayan sayıldığı, habelə borclunun iflası barədə məhkəmə icraatına başlandığı halda - müvafiq olaraq vərəsələr və ya hüquq varisləri müəyyən edilənədək, məhkəmə xəbərsiz itkin düşmüş şəxsin əmlakını idarə olunmaq üçün qəyyumluq və himayəçilik orqanı tərəfindən təyin olunan şəxsə verənədək və ya fəaliyyət qabiliyyəti olmayan borcluya qəyyum təyin edilənədək yaxud iş üzrə qərar qəbul edilənədək;[42]

19.1.2. borclunun və ya tələbkarın Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin döyüşən hissələrində müddətli həqiqi hərbi xidmətdə olduğu, üzrlü səbəblərdən icra hərəkətlərinin həyata keçirildiyi yerin hüdudlarından kənarda, stasionar müalicə müəssisəsində olduğu və ya borclunun, onun əmlakının axtarışda olduğu və ya ondan alınmış uşağın axtarışda olduğu halda - müvafiq olaraq hərbi xidmətdən buraxılanadək və ya kontrakt üzrə hərbi xidmətə başlayanadək, icra hərəkətlərinin keçirildiyi yerin hüdudlarına qayıdanadək, müalicə müəssisəsindən çıxanadək yaxud borclunun, onun əmlakının və ya ondan alınmış uşağın axtarışı başa çatanadək;

19.1.3. icra hərəkətləri, habelə icra sənədi və yaxud icra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş *tələb,* məhkəmə və ya digər orqanın qərarı barəsində mübahisə qaldırıldığı halda - mübahisəyə mahiyyəti üzrə baxılanadək;[43]

19.1.4. icra məmuruna etirazın təmin edilməməsindən şikayət verildiyi halda - məhkəmə tərəfindən həmin şikayətə baxılanadək;

19.1.5. İş üzrə qəbul olunmuş məhkəmə aktlarından şikayətə dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin qərarı qəbul olunanadək;[44]

19.1.6. İcraatda olan iş üzrə qəbul olunmuş məhkəmə aktlarından verilmiş apellyasiya və kassasiya şikayəti ilə əlaqədar həmin məhkəmələrin qərarları qanuni qüvvəyə minənədək;[45]

19.1.7. digər hallarda - icraatın dayandırılması səbəbləri aradan qalxanadək.

19.2. İcraatın dayandırılmasına səbəb olmuş hallar aradan qaldırıldıqdan sonra icra məmuru və ya icra qurumunun rəhbəri tələbkarın ərizəsi, yaxud öz təşəbbüsü ilə icra sənədi üzrə icraatı təzələyir.[46]

~~*19.3. Digər orqanın icra sənədi üzrə icraatın dayandırılmasına səbəb olmuş hallar aradan qaldırıldıqda, icraatın təzələnməsi icra məmuru tərəfindən həyata keçirilir.*~~[47]

M a d d ə 2 0 . **İcraata xitam verilməsinin əsasları *və qaydası***[48]

20.1. İcra sənədi üzrə icraata aşağıdakı hallarda xitam verilir:

20.1.1. məhkəmə tələbkarın tələbdən imtinasını qəbul etdikdə;

20.1.2. məhkəmə tələbkar ilə borclu arasında barışıq sazişini təsdiq etdikdə;

20.1.3. tələbkar və ya borclu öldükdə, ölmüş elan edildikdə və ya xəbərsiz itkin düşmüş hesab edildikdə, əgər məhkəmə və ya digər orqanın qərarı ilə müəyyən edilmiş tələblər və ya vəzifələr həmin şəxsin vərəsəsinə və ya qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada onun əmlakını idarə edən şəxsə keçə bilməzsə;

20.1.4. icra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş məhkəmə və ya digər orqanın qərarı və yaxud qanuna görə icra sənədi sayılan sənəd ləğv edildikdə;

20.1.4-1. qanun əsasında borclunun dövlətə olan borcu silindikdə;[49]

20.1.4-2. qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarı ilə təmin edilmiş vergilər üzrə borcların və faizlərin, tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarının (məcburi dövlət sosial sığorta, işsizlikdən sığorta və icbari tibbi sığorta haqları istisna olmaqla) dövlət büdcəsinə alınması barədə məhkəmə qərarının qüvvəyə mindiyi tarixdən 5 illik müddət keçdikdə;[50]

20.1.5. icra sənədi tam icra olunduqda.

20.2. İcra sənədi üzrə icraata xitam verilməsi barədə icra məmuru tərəfindən əsaslandırılmış qərar qəbul edilir. Həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur və onun surəti 3 gün müddətində tərəflərə, habelə icra sənədini vermiş məhkəməyə və ya digər orqana (notarius istisna olmaqla) göndərilir.[51]

20.3. İcra məmuru icraata xitam verilməsi barədə qərar qəbul etdikdən sonra icraat üzrə hər hansı icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə yol verilmir.

20.4. İcra məmurunun icra sənədi üzrə icraata xitam verilməsi barədə qərarı daxil olduqdan sonra məhkəmə 10 gün müddətində həmin qərarın bu Qanunun tələblərinin pozulmaqla qəbul edilməsini müəyyən edərsə həmin qərarı ləğv edir.

20.5. Tərəflər və icra sənədini vermiş digər orqan qərarın onlara təqdim olunduğu (onlar tərəfindən alındığı) gündən 10 gün müddətində həmin qərardan müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

20.6. İcraata xitam verilməsi barədə icra məmurunun qərarı məhkəmə tərəfindən ləğv edildikdə icra tədbirləri davam etdirilir. Bu zaman icra sənədinin icra müddəti icraata başlamaq haqqında qərarın qəbul edildiyi vaxtdan hesablanır.

20.7. İcraata xitam verilməsi barədə icra məmurunun qərarı bu Qanunun 20.4-cü və 20.5-ci maddələrinə müvafiq olaraq ləğv olunmadıqda və ya ondan şikayət verilmədikdə, şikayət verildikdə isə bu şikayətin təmin olunmaması barədə məhkəmə qərarı qanuni qüvvəyə mindikdən sonra icra sənədi 3 gün müddətində onu vermiş məhkəməyə və ya digər orqana (notarius istisna olmaqla) geri qaytarılır.

20.8. İcra sənədi məhkəməyə və ya icra sənədini vermiş digər orqana qaytarıldıqdan sonra icra məmuru təyin etdiyi bütün icra tədbirlərini ləğv edir.

M a d d ə 2 1 . ***İcraatın dayandırılması haqqında məsələyə baxılması***[52]

21.1. Bu Qanunun 17-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş icraatın dayandırılmasının məcburi olduğu hallarda icra sənədi üzrə icraat icra məmuru tərəfindən dayandırılır.

21.2. Bu Qanunun 18-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş icraatın dayandırılmasının mümkün olduğu hallarda icra məmuru tərəfindən icraatın dayandırılması barədə müvafiq məhkəməyə əsaslandırılmış və icra qurumunun rəhbəri tərəfindən təsdiq olunmuş təqdimat verilir.

21.3. Məhkəmə, icra sənədi üzrə icraatın dayandırılması məsələsinə Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 231-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada baxır və icra məmurunun təqdimatının təmin olunması və ya onun rədd edilməsi barədə qərardad çıxarır.

21.4. İcraatın dayandırılması haqqında qərardaddan Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsi ilə nəzərdə tutulmuş müddətlərdə və qaydada şikayət verilə bilər.

21.5. İcra sənədi üzrə icraat icra məmuru tərəfindən dayandırıldığı hallarda bu barədə qərar qəbul olunur və həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur. Qəbul edilmiş qərarın surəti 3 gün müddətində tərəflərə, habelə icra sənədini vermiş məhkəməyə və ya digər orqana (notarius istisna olmaqla) göndərilir.

21.6. Tərəflər və icra sənədini vermiş digər orqan onlara təqdim olunduğu (onlar tərəfindən alındığı) gündən 10 gün müddətində icraatın dayandırılması barədə icra məmurunun qərarından müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

21.7. "İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, ipoteka predmetinə tutmanın yönəldilməsi barədə məhkəmə qərarının icrası üzrə icraatın dayandırılmasına yalnız ipoteka saxlayanın razılığı ilə yol verilir.

21.8. Dayandırılmış icraat üzrə hər hansı icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə yol verilmir.

~~*M a d d ə 2 2 .* ***İcraata xitam verilməsinin nəticələri***~~[53]

-

~~*İcraata xitam verilməsi barədə məhkəmənin qərardadı qanuni qüvvəyə mindikdən sonra icra məmuru təyin etdiyi bütün icra tədbirlərini ləğv edir. Göstərilən qərardad və icra məmuru tərəfindən müvafiq qeydlər edilmiş icra sənədi məhkəməyə və ya digər orqana qaytarılır.*~~

M a d d ə 2 3 . **İcra sənədinin qaytarılması**

23.1. Tələbin icra edilmədiyi və ya qismən icra edildiyi icra sənədi aşağıdakı hallarda icra sənədini vermiş məhkəməyə və ya digər orqana *(notariusun icra qeydi isə tələbkara)* qaytarılır:[54]

23.1.1. tələbkarın ərizəsi əsasında;

23.1.2. borclu hüquqi şəxsin ünvanını və ya borclu fiziki şəxsin yaşayış yerini, borclunun əmlakının olduğu yeri müəyyən etmək və yaxud bank və ya digər kredit təşkilatlarında ona məxsus pul vəsaitlərinin və başqa qiymətli şeylərin olması barədə məlumat əldə etmək mümkün olmadıqda (borclunun və ya onun əmlakının bu qanunla nəzərdə tutulan hallarda axtarışı istisna olmaqla) və ya ləğv olunan hüquqi şəxsin əmlakı tələbkarın tələblərinin təmin edilməsi üçün

yetərli olmadıqda;

23.1.3. borcluda tələbin yönəldilə biləcəyi əmlak və gəlirlər olmadıqda və icra məmuru tərəfindən onun əmlakının və gəlirlərinin axtarışı ilə bağlı görülmüş bütün tədbirlər nəticə vermədikdə;

23.1.4. tələbkar icra sənədi icra olunarkən borclunun satılmamış əmlakını özündə saxlamaqdan və ya borcludan alınmış müəyyən əşyaları götürməkdən imtina etdikdə;

23.1.5. tələbkar öz hərəkətləri (hərəkətsizliyi) ilə icra sənədinin icrasına mane olduqda.

23.2. Tələbin icrası bu Qanunun 23.1.2 - 23.1.5-ci maddələrində göstərilən əsaslara görə mümkün olmadıqda, icra məmuru bu haqda müvafiq akt tərtib edir və həmin akt icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur və bu barədə tələbkara məlumat verilir.

23.3. İcra sənədinin qaytarılması bu Qanunun 23.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan əsaslar aradan qalxdıqdan sonra *tələbkar müraciət etdikdə sənəd yenidən icraya yönəldilir. Bu Qanunun 23.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan əsaslar aradan qalxdıqdan sonra tələbkar icra qeydinin icrası üçün yenidən aidiyyəti icra qurumuna müraciət edə bilər. Bu hallarda icra qurumu icra qeydini icraata qəbul etməli və bu Qanunla nəzərdə tutulan tədbirləri görməlidir.*[55]

23.4. İcra sənədi bu Qanunun 23.1.1-ci *maddəsində göstərilən əsasa* görə qaytarıldıqda, bu Qanunun 80-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş avans ödəməsi tələbkara qaytarılır.[56]

23.5. İcra sənədi bu Qanunun *23.1.2–23.1.5-ci* maddələrində göstərilən əsaslara görə qaytarıldıqda, avans ödəməsindən icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclər çıxıldıqdan sonra onun qalan hissəsi tələbkara qaytarılır.[57]

~~23.6. İcra edilmiş icra sənədi məhkəməyə və ya digər orqana qaytarılır.~~ [58]

23.7. İcra sənədinin məhkəməyə və ya digər orqana *(notariusun icra qeydinin isə tələbkara)* qaytarılması, avans ödəməsinin isə tələbkara qaytarılması barədə icra məmuru tərəfindən qərar qəbul edilir və həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur. Tərəflər həmin qərardan onun surətini aldıqdan sonra 30 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.[59]

M a d d ə 2 4 . İcra sənədinin aidiyyəti üzrə göndərilməsi

24.1. icra sənədi aşağıdakı hallarda aidiyyəti üzrə göndərilmiş hesab edilir:

24.1.1. icra sənədi borclunun əmək haqqından (gəlirindən) birdəfəlik və ya vaxtaşırı tutmalar üçün onun iş yerinə göndərildikdə;

24.1.2. icra sənədi bir icra qurumundan müvafiq ərazi üzrə digər quruma göndərildikdə.

24.2. İcra sənədi borclunun iş yerinə göndərildikdə, icra məmuru onun icra vəziyyətini yoxlamalıdır.

24.3. İcra sənədlərinin aidiyyəti üzrə göndərilməsi barədə icra məmuru tərəfindən tələbkara məlumat verilir. [60]

M a d d ə 2 5 . İcra sənədinin dublikatının verilməsi

25.1. İcra sənədinin əsli itdikdə, həmin sənədin müvafiq məhkəmə və digər orqan tərəfindən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada dublikatı verilir.

25.2. İcra sənədinin dublikatı tələb üçün əsasdır.

M a d d ə 2 6 . İcra sənədlərinin icrasına nəzarət

İcra sənədlərinin vaxtında və düzgün icra edilməsinə nəzarət icra qurumunun rəhbəri və məhkəmə tərəfindən öz səlahiyyətləri daxilində həyata keçirilir.

M a d d ə 2 7 . Borclunun, onun əmlakının və ya uşağın axtarılması

27.1. İcra sənədləri üzrə icraat zamanı borclunun yeri məlum olmadıqda, icra məmuru öz təşəbbüsünə və ya tələbkarın ərizəsinə əsasən borclunun axtarılması haqqında qərar qəbul edir və həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur.[61]

27.2. Borclunun əmlakının və ya uşağının axtarılması barədə də icra məmuru qərar qəbul edir.

27.3. Axtarış icra sənədinin icra olunduğu yer və ya borclunun məlum olan son yaşayış yeri (olduğu yer) üzrə yaxud onun əmlakının olduğu yer üzrə, habelə tələbkarın yaşayış yeri (olduğu yer) üzrə elan edilir.

27.4. Borclu fiziki şəxsin və uşağın axtarılması müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

27.5. Borclu hüquqi şəxsin habelə borclu hüquqi və fiziki şəxslərin əmlakının axtarılması icra məmurları tərəfindən həyata keçirilir.

~~27.6. Borclunun, onun əmlakının və uşağın axtarılması üzrə xərclər borcludan tutulur. Bu barədə məhkəmə icraçısı tərəfindən qərar qəbul edilir və həmin qərar məhkəmə icraçıları qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur.~~[62]

~~27.7. Borclunun və uşağın axtarılması üzrə xərclər müvafiq icra hakimiyyəti orqanının məlumatına əsasən, borclunun əmlakının axtarılması üzrə xərclər isə müvafiq məhkəmə icraçıları qurumunun müvafiq xidməti tərəfindən aparılmış hesablamalara əsasən müəyyən edilir.~~

~~27.8. Məhkəmə icraçısı tərəfindən digər icra sənədləri üzrə icraat zamanı borclunun və ya onun əmlakının axtarılması, tələbkar bu Qanunun 80-ci maddəsinə uyğun olaraq axtarış xərclərini öz üzərinə götürdükdə və həmin xərclər üzrə avans ödədikdə, elan edilə bilər.~~

~~Bu halda tələbkar, məhkəmə qaydasında axtarış xərclərinin ödənilməsini borcludan tələb etmək hüququna malikdir.~~

27.9. Borclunun və ya onun əmlakının axtarılmasından imtina olunması ~~və axtarış xərclərinin tutulması~~ barədə icra məmurunun qərarından tərəflər onun surətini aldıqdan sonra 30 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.[63]

II fəsil

İCRAATDA İŞTİRAK EDƏN ŞƏXSLƏR

M a d d ə 2 8 . **İcraatda tərəflər**

28.1 İcra sənədi üzrə icraatda yalnız yetkinlik yaşına çatmış və tam fəaliyyət qabiliyyəti olan şəxs iştirak edə bilər.
28.2. İcraatda tərəflər tələbkar və borcludur.
28.3. Xeyrinə və ya maraqlarına uyğun olan icra sənədi verilmiş fiziki və ya hüquqi şəxs tələbkar sayılır.
28.4. İcra sənədinə əsasən müəyyən hərəkətləri etməli (icra sənədində göstərilmiş pul vəsaitini və başqa əmlakı verməli, digər vəzifələri yerinə yetirməli və ya qadağalara əməl etməli) olan və yaxud müəyyən hərəkətləri etməkdən çəkinməli olan fiziki və ya hüquqi şəxs borclu sayılır.
28.5. İcraatda bir neçə tələbkar və ya borclu iştirak edə bilər. Bu zaman onlardan hər biri digər tərəfə münasibətdə icraatda müstəqil iştirak edir və ya icraatda iştirak etməyi iştirakçılardan birinə tapşıra bilər.

M a d d ə 2 9 . **İcraatda tərəflərin hüquq və vəzifələri**

29.1. Tərəflər icraat materialları ilə tanış olmaq, onlardan çıxarışlar etmək, onların surətini çıxarmaq, əlavə materiallar təqdim etmək, vəsatət vermək, icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsində iştirak etmək və bu zaman şifahi və yazılı izahatlar vermək, icraatın gedişində meydana çıxan bütün məsələlər üzrə öz dəlil və mülahizələrini bildirmək, icraatda iştirak edən digər şəxslərin vəsatətlərinə, dəlil və mülahizələrinə etiraz etmək, icra məmuruna etiraz etmək və onun hərəkətlərindən (hərəkətsizliyindən) şikayət vermək hüquqlarına malikdirlər.
29.2. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi zamanı tərəflər icra haqqında Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərini yerinə yetirməyə borcludurlar.[64]

M a d d ə 3 0 . **Yetkinlik yaşına çatmayan və ya tam fəaliyyət qabiliyyəti olmayan şəxslərin icraatda iştirakı**

30.1. İcra sənədləri üzrə icraatda yetkinlik yaşına çatmayan və ya tam fəaliyyət qabiliyyəti olmayan şəxslərin hüquqları onların qanuni nümayəndələri - valideynləri, övladlığa götürənlər, qəyyum və ya himayəçiləri tərəfindən həyata keçirilir.
30.2. Yetkinlik yaşına çatmayan 16 yaşından 18 yaşınadək şəxslər tam fəaliyyət qabiliyyətli hesab edildikləri halda, icra sənədləri üzrə icraatda müstəqil olaraq iştirak edə bilərlər.
30.3. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallarda yetkinlik yaşına çatmayan 16 yaşından 18 yaşınadək şəxslər mülki, ailə, əmək və inzibati hüquq münasibətlərindən, habelə əmək haqqı (gəlirlər) üzərində sərəncam verməklə əlaqədar əqdlərdən əmələ gələn işlər üzrə öz hüquqlarını və qanunla qorunan mənafelərini icra sənədi üzrə icraatda şəxsən müdafiə etmək hüququna malikdirlər.

M a d d ə 3 1 . **İcraatda vərəsəlik və ya hüquq varisliyi**

İcraat zamanı tərəflərdən biri sıradan çıxdıqda (fiziki şəxs öldükdə, hüquqi şəxs yenidən təşkil edildikdə, tələb güzəşt edildikdə, borc köçürüldükdə) icra məmuru qərar qəbul edərək, Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada həmin tərəfi onun vərəsəsi və ya hüquq varisi ilə əvəz edir. Vərəsə və hüquq varisi icraata daxil olanadək həyata keçirilmiş bütün hərəkətlər, onun əvəz etdiyi şəxs üçün məcburi olduğu kimi, vərəsə və ya hüquq varisi üçün də eyni dərəcədə məcburidir.

M a d d ə 3 2 . **İcraatda tərəflərin nümayəndələrinin iştirakı**

32.1. Fiziki şəxslər icraatda şəxsən və ya nümayəndələri vasitəsilə iştirak edə bilərlər. Fiziki şəxsin icraatda şəxsən iştirakı onu həmin iş üzrə nümayəndəyə malik olmaq hüququndan məhrum etmir. İcra sənədi ilə borclunun üzərinə onun şəxsən icra etməli olduğu vəzifələr qoyulduqda, borclu həmin vəzifələri öz nümayəndəsi vasitəsilə yerinə yetirə bilməz.
32.2. Hüquqi şəxslər qanunla, nizamnamə və ya əsasnamə ilə verilmiş səlahiyyət həddində hərəkət edən orqanları və ya vəzifəli şəxsləri yaxud onların nümayəndələri vasitəsilə icraatda iştirak edirlər. Hüquqi şəxsləri təmsil edən şəxslərin onların səlahiyyətlərini təsdiq edən sənədləri olmalıdır.

M a d d ə 3 3 . **Nümayəndələrin səlahiyyətlərinin rəsmiləşdirilməsi**

Nümayəndələrin səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq rəsmiləşdirilmiş etibarnamə ilə təsdiq olunur.

M a d d ə 3 4 . **Nümayəndənin səlahiyyətləri**

34.1. İcraatda iştirak edən nümayəndə təmsil etdiyi şəxsin adından icraatla bağlı bütün hərəkətləri etmək hüququna malikdir.

34.2. Təmsil olunan şəxs tərəfindən verilən etibarnamədə nümayəndənin aşağıdakı hərəkətləri etmək səlahiyyəti xüsusi qeyd olunmalıdır:

34.2.1. icra sənədini təqdim etmək və geri çağırmaq;

34.2.2. səlahiyyətləri başqa şəxsə vermək;

34.2.3. icra məmurunun hərəkətlərindən (hərəkətsizliyindən) şikayət vermək;

34.2.4. tələbkarın xeyrinə qət edilmiş əmlakı, o cümlədən pulu almaq.

M a d d ə 3 5 . **İcraatda nümayəndə ola bilməyən şəxslər**

35.1. 18 yaşına çatmamış yaxud məhdud fəaliyyət qabiliyyətli və ya fəaliyyət qabiliyyətsiz şəxslər icraatda nümayəndə ola bilməzlər.

35.2. Hakimlər, müstəntiqlər, prokurorlar, icra məmurları, habelə məhkəmə aparatı işçiləri icraatda nümayəndə ola bilməzlər. Bu qayda göstərilən şəxslərin icraatda qanuni nümayəndə qismində, habelə müvafiq məhkəmənin və ya prokurorluğun müvəkkili qismində iştirak etdikləri hallara şamil olunmur.

M a d d ə 3 6 . **Qanuni nümayəndələr**

36.1. Fəaliyyət qabiliyyəti olmayan və ya məhdud fəaliyyət qabiliyyətli hesab edilmiş fiziki şəxslərin hüquqlarını və qanunla qorunan mənafelərini icraatda onların qanuni nümayəndələri - valideynləri, övladlığa götürənləri, qəyyumları, himayəçiləri və qanunvericiliklə nəzərdə tutulan başqa şəxslər müdafiə edirlər. Göstərilən şəxslər öz səlahiyyətlərini təsdiq edən sənədlər təqdim etməlidirlər.

36.2. Müəyyən olunmuş qaydada xəbərsiz itkin düşmüş hesab edilmiş şəxsin əmlakının mühafizə və idarə olunması üçün təyin edilmiş qəyyum icraatda xəbərsiz itkin düşmüş şəxsin qanuni nümayəndəsi kimi iştirak edir.

36.3. Ölmüş və ya müəyyən olunmuş qaydada ölmüş elan edilmiş şəxsin varisinin iştirak etməli olduğu icraatda, vərəsəlik heç kim tərəfindən qəbul edilməmişdirsə, miras əmlakın idarə olunması üçün təyin edilmiş qəyyum varisin qanuni nümayəndəsi kimi iştirak edir.

36.4. Qanuni nümayəndələr icraatda iştirak etməyi nümayəndə qismində seçdikləri başqa şəxsə tapşıra bilərlər.

M a d d ə 3 7 . **İcraatda tərcüməçilərin iştirakı**

37.1. Tərəflər icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi zamanı tərcüməçi dəvət edə bilərlər. 18 yaşına çatmış, tam fəaliyyət qabiliyyətli, dilləri mükəmməl bilən və tərcümə üçün zəruri biliyə malik olan hər hansı bir şəxs tərcüməçi ola bilər.

37.2. Tərcüməçinin xidmətlərinə ehtiyacı olan şəxsə onu dəvət etmək üçün müddət verilir. Həmin şəxs icra məmurunun müəyyən etdiyi müddətdə tərcüməçinin iştirakını təmin edə bilmədikdə, tərcüməçi icra məmurunun qərarı ilə təyin edilir.

37.3. Tərcüməçi icraat zamanı gördüyü iş üçün haqq almaq hüququna malikdir. Tərcüməçiyə ödənilən haqq icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərə aid edilir.

37.4. Bilə-bilə yanlış tərcüməyə görə tərcüməçi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyır və bu barədə ona icra məmuru tərəfindən əvvəlcədən xəbərdarlıq edilir.[65]

M a d d ə 3 8 . **İcraatda hal şahidlərinin iştirakı**

38.1. Borclunun əmlakına baxış keçirilməsi, onun əmlakının həbsi, müsadirəsi və yaxud başqasına verilməsi, habelə borclunun və ya başqa şəxslərin tutduğu yaxud borcluya və ya başqa şəxslərə məxsus yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahələrinin, obyektlərin açılması ilə bağlı həyata keçirilən icra hərəkətlərində hal şahidlərinin iştirakı məcburidir.[66]

38.2. Digər hallarda hal şahidləri maraqlı tərəfin təklifinə əsasən icra məmuru tərəfindən dəvət olunurlar.

38.3. İcraatın iştirakçıları ilə qohumluq və tabeçilik əlaqələrində olmayan, tam fəaliyyət qabiliyyətli 18 yaşına çatmış hər bir vətəndaş hal şahidi qismində dəvət oluna bilər. Hal şahidlərinin sayı ikidən az ola bilməz.

M a d d ə 3 9 . **Hal şahidlərinin hüquq və vəzifələri**

39.1. Hal şahidi iştirak etdiyi icra hərəkətləri faktını, bu hərəkətlərin məzmun və nəticələrini müvafiq icra hərəkəti aktında öz imzası ilə təsdiq etməlidir. Hal şahidinin hansı icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsində iştirak etmək üçün dəvət olunduğunu, bu hərəkətlərin hansı icra sənədi əsasında həyata keçirildiyini bilmək, habelə həyata keçirilən icra hərəkətlərinə dair iradlarını bildirmək hüququ vardır. Hal şahidinin iradları onun özü və ya icra məmuru tərəfindən müvafiq icra hərəkətləri aktında qeyd olunur.

39.2. İcra hərəkətləri başlanmamışdan əvvəl icra məmuru tərəfindən hal şahidinə onun hüquq və vəzifələri izah edilir.

39.3. İcra hərəkətlərində iştirakla əlaqədar hal şahidlərinin çəkdikləri xərclərin əvəzinin ödənilməsi hüququ vardır. Həmin xərclər icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərə aid edilir.

M a d d ə 4 0 . **İcraatda mütəxəssislərin iştirakı**

40.1. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi zamanı xüsusi biliklər tələb edən məsələləri izah etmək üçün icra məmuru öz təşəbbüsünə və ya tərəflərin ərizəsinə əsasən mütəxəssis *(bir neçə mütəxəssis)* dəvət edir və bu barədə icra məmuru tərəfindən müvafiq qərar qəbul olunur.[67]

40.2. Mütəxəssis icra məmurunun çağırışı üzrə gəlməyə, icra məmurunun və tərəflərin verdiyi suallara cavab verməyə, şifahi və yazılı məsləhətlər və izahatlar verməyə, ~~zəruri hallarda~~ icra məmuruna texniki kömək göstərməyə borcludur. Mütəxəssis icraat zamanı gördüyü iş üçün haqq almaq hüququna malikdir. Mütəxəssisə ödənilən haqq icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərə aid edilir.[68]

Maddə 41. ***İcra məmurları ilə dövlət orqanlarının (qurumlarının) qarşılıqlı fəaliyyəti***[69]

41.1. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı icra məmurlarına maneçilik törədildikdə və ya onların həyat və sağlamlıqları üçün təhlükə yarandıqda, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı qanuna uyğun olaraq icra məmurlarına kömək göstərməyə borcludur. Digər dövlət orqanları (qurumları) icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə əsasnamələrinə (nizamnamələrinə) uyğun olaraq yardım etməlidirlər.

41.2. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı icra məmurlarının borclu hüquqi və fiziki şəxsin əmlakı, o cümlədən pul vəsaitləri və digər maddi sərvətləri barədə məlumatı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının informasiya sistemi vasitəsilə əldə etmək hüququ vardır.

Maddə 42. **İcraat zamanı icra məmuruna, tərcüməçiyə və mütəxəssisə etiraz etmə**

42.1. İcra məmuru, tərcüməçi və ya mütəxəssis tərəflərdən birinin və ya onun nümayəndəsinin qohumudursa və ya qohumu olmuşdursa yaxud icraatın nəticəsində maraqlıdırsa yaxud onların obyektivliyinə və qərəzsizliyinə şübhə doğuran kifayət qədər əsaslar vardırsa, onlar icraatda iştirak edə bilməzlər. Bu halda icra məmuru, tərcüməçi və mütəxəssis özü-özünə etiraz etməyə borcludur. İcraatda iştirak edən tələbkar və ya borclu da həmin əsaslar üzrə icra məmuruna, tərcüməçiyə və mütəxəssisə etiraz edə bilərlər.[70]

42.2. Etiraz əsaslandırılmalı, yazılı formada ifadə olunmalı və icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə başlanmazdan əvvəl bəyan edilməlidir.

42.3. İcra məmuruna etiraz etmə haqqında məsələ icra qurumunun və ya icra xidmətinin rəhbəri tərəfindən on gün müddətində həll edilir.[71]

42.4. Tərcüməçiyə və ya mütəxəssisə etiraz etmə haqqında məsələ icra məmuru tərəfindən həll edilir. Bu barədə icra məmuru tərəfindən on gün müddətində əsaslandırılmış qərar qəbul edilir və həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur.[72]

42.5. İcra məmuruna etiraz təmin edildikdə, onun icraatında olan icra sənədləri icra qurumunun və ya icra xidmətinin rəhbəri tərəfindən digər icra məmuruna verilir.[73]

42.6. İcra məmuruna etiraz təmin edilmədikdə, tərəflər bu barədə qərarın surətini aldıqdan sonra 10 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

III fəsil

MƏCBURİ İCRA TƏDBİRLƏRİ VƏ ONLARIN TƏTBİQİNİN ƏSASLARI

Maddə 43. **Məcburi icra tədbirləri**

43.1. Məcburi icra tədbirləri aşağıdakılardır:

43.1.1. borclunun əmlakı üzərinə həbs qoymaq və onu satmaq yolu ilə tələbin əmlaka yönəldilməsi;

43.1.2. tələbin borclunun əmək haqqına, pensiyasına, təqaüdünə və sair gəlirlərinə yönəldilməsi;

43.1.3. tələbin borclunun üçüncü şəxslərdə olan pul vəsaitlərinə və digər əmlakına yönəldilməsi;

43.1.4. icra sənədində göstərilmiş müəyyən əşyaların borcludan götürülüb tələbkara verilməsi;

43.1.5. bu Qanuna və Azərbaycan Respublikasının digər qanunvericilik aktlarına uyğun olaraq icra sənədinin icrasını təmin edən başqa tədbirlər.

Maddə 44. **Məcburi icra tədbirlərinin tətbiqinin əsasları**

44.1. Məcburi icra tədbirlərinin tətbiqinin əsasları aşağıdakılardır:

44.1.1. bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada tərtib olunmuş icra sənədinin icra məmuruna təqdim olunması;

44.1.2. icra məmuru tərəfindən icraata başlamaq haqqında qərarın qəbul edilməsi;

44.1.3. könüllü icra üçün icra məmuru tərəfindən borcluya verilmiş müddətin keçməsi.

44.2. Bu Qanunun 44.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş əsaslardan hər hansı biri olmadıqda məcburi icra tədbirlərinin tətbiqinə yol verilmir.

44.3. Tələbkarın tələblərinin təmin edilməsi üçün borclunun yetərli pul vəsaiti olmadıqda bu Qanunun 43.1.1–43.1.5-ci maddələrində nəzərdə tutulan məcburi icra tədbirlərinin hər hansı birinin tətbiqi digərlərinin tətbiqini istisna etmir.[74]

IV fəsil

TƏLƏBİN BORCLUNUN ƏMLAKINA YÖNƏLDİLMƏSİ

Maddə 45. **Tələbin borclunun pul vəsaitlərinə və başqa əmlakına yönəldilməsi qaydası**

45.1. Tələbin borclunun əmlakına yönəldilməsi bu əmlakın üzərinə həbs qoyulmasından, götürülməsindən və satılmasında ibarətdir.

45.2. İcra sənədləri üzrə tələb ilk növbədə borclunun manatla və xarici valyuta ilə, o cümlədən banklarda və digər kredit təşkilatlarında olan pul vəsaitlərinə və başqa sərvətlərinə yönəldilir. Borcluda aşkar edilən nağd pul vəsaitləri götürülür.

45.3. Borclunun banklarda və digər kredit təşkilatlarında hesablarda və əmanətlərdə, habelə saxlancda pul vəsaitlərini və başqa sərvətlərinin olması barədə məlumat olduqda, onların üzərinə həbs qoyulur.

45.4. Borclu hüquqi şəxsin banklarda və digər kredit təşkilatlarında hesabları və əmanətləri barədə məlumat olmadıqda, icra məmuru belə məlumatları vergi orqanlarından tələb edir.

Vergi orqanları tələb olunan məlumatları 3 gün müddətində icra məmuruna təqdim etməlidirlər.

45.5. Tələbkarın tələblərinin təmin edilməsi üçün borclunun manatla yetərli pul vəsaitləri olmadıqda, tələb borclunun xarici valyutada olan pul vəsaitlərinə yönəldilir.

45.6. Tələbkarın tələblərinin təmin edilməsi üçün borclunun yetərli pul vəsaitləri olmadıqda, Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq tələbin yönəldilə bilmədiyi əmlak istisna olmaqla, tələb borcluya məxsus olan digər əmlaka yönəldilir.

Borclu tələbin birinci növbədə hansı əmlaka və əşyalara yönəldilməsini icra məmuruna bildirmək hüququna malikdir. Borclunun belə müraciəti icra sənədinin icrasına mane olmursa, icra məmuru onu təmin etməyə borcludur.

45.7. Tələb, borclunun əmlakına, o cümlədən nağd yaxud banklarda və ya digər kredit təşkilatlarında hesablarda və əmanətlərdə, habelə saxlancda olan pul vəsaitlərinə və başqa sərvətlərinə, icra ödənişinin ödənilməsi və icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi üçün çəkilən xərclər də nəzərə alınmaqla, icra sənədinin icrası üçün lazım olan miqdarda və həcmdə yönəldilir.

45.7-1. Tələbin borclunun əmlakına, o cümlədən nağd, yaxud banklarda və ya digər kredit təşkilatlarındakı hesablarda və əmanətlərdə, habelə saxlancda olan pul vəsaitlərinə və başqa sərvətlərinə yönəldilməsi zamanı qəbul olunmuş qərar (əmlakın üzərinə həbs qoyulması və s.) barədə icra məmuru tərəfindən 1 iş günündən gec olmayaraq qarşılıqlı inteqrasiya olunmuş elektron sistem vasitəsilə "Elektron hökumət" portalında müvafiq qeyd aparılmalıdır.[75]

45.8. Borclunun ümumi mülkiyyətdə əmlakı olduqda, tələb Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyinə uyğun olaraq onun ümumi mülkiyyətdə olan payına yönəldilir.

M a d d ə 4 6 . **Tələbin borclunun xarici valyutada olan pul vəsaitlərinə yönəldilməsi**

46.1. Borcludan götürülmüş xarici valyutada olan pul vəsaitlərini icra məmuru bir gün müddətində satılmaq üçün Azərbaycan Respublikasında xarici valyuta satmaq hüququ olan banka və ya digər kredit təşkilatına verir.

46.2. İcra məmuru borclunun Azərbaycan Respublikasında xarici valyuta satmaq hüququ olan banklarda və ya başqa kredit təşkilatlarında hesablarda və əmanətlərdə, habelə saxlancda olan xarici valyuta ilə pul vəsaitləri üzərinə həbs qoyur və öz qərarı ilə xarici valyutanın bu Qanunun 45.7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş həcmdə satışını həmin banka və ya digər kredit təşkilatına həvalə edir.

46.3. Borclunun xarici valyutada olan pul vəsaitləri Azərbaycan Respublikasında xarici valyuta satmaq hüququ olmayan banklarda və ya digər kredit təşkilatlarında hesablarda və əmanətlərdə, habelə saxlancda olduqda, icra məmuru həmin pul vəsaitlərinin belə hüququ olan banka və ya digər kredit təşkilatına köçürülməsini onların öhdəsinə qoyur.

46.4. Bank və ya digər kredit təşkilatı icra məmurunun bu Qanunun 46.2-ci və 46.3-cü maddələri ilə nəzərdə tutulmuş qərarını onun daxil olduğu vaxtdan 7 gün müddətində yerinə yetirir.

46.5. Xarici valyutanın satışından əldə olunmuş manatla pul vəsaitləri bu Qanunun 56.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada bölüşdürülür. Tələbkar icra sənədi üzrə tutulmuş məbləği şəxsən almaq istəyən fiziki şəxsdirsə, bu məbləğ icra qurumunun depozit hesabına köçürülür.

46.6. İcra məmurunun bu Qanunun 46-cı maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş qərarlarından tərəflər onların surətlərini aldıqdan sonra 3 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

M a d d ə 4 7 . **Tələbin borclunun üçüncü şəxslərdə olan əmlakına yönəldilməsi**

47.1. Tələbin borclunun üçüncü şəxslərdə olan əmlakına yönəldilməsi, üçüncü şəxslərin mənzilinə daxil olma, orada baxış keçirmə, saxlama yerlərini açma və baxma məhkəmənin qərardadı əsasında həyata keçirilir.

47.2. Borclunun üçüncü şəxslərdə olan əmlakına həbs qoyulması yalnız məhkəmənin qərardadı əsasında həyata keçirilir.

M a d d ə 4 8 . **Tələbin girov qoyulmuş əmlaka yönəldilməsi**

48.1. Tələbin tam təmin edilməsi üçün borclunun başqa əmlakı kifayət etmədikdə, tələb girov qoyulmuş əmlaka yönəldilə bilər. Bu zaman girovsaxlayanın Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hüquqlarına, habelə bu Qanunun 5-ci fəslində müəyyən edilmiş qaydalara əməl olunmalıdır.

48.2. Girov qoyulmuş əmlak girovsaxlayanda olduqda, o özünün tələbinə nisbətən üstün olan digər tələbləri həmin əmlakın dəyərindən çox olmayan həcmdə təmin etməyə borcludur.

M a d d ə 4 9 . **Tələbin yönəldilməsinə yol verilməyən əmlak**

49.1. Fiziki şəxslər barəsində icra sənədi icra olunarkən, borclu və onun ailə üzvləri üçün zəruri olan ərzaq məhsullarına, daimi istifadə edilən qab-qacağa və mətbəx ləvazimatına, digər ilk zərurət əşyalarına, habelə ixtisas üzrə kitablara və peşə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün avadanlığa tələb yönəldilə bilməz.

49.2. Fiziki şəxslər barəsində icra sənədləri icra olunarkən, dəqiq siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən

müəyyən edilmiş əmlak növlərinə tələbin yönəldilməsinə yol verilmir.

M a d d ə 5 0 . **Borclunun əmlakı üzərinə həbs qoyulması**

50.1. İcraata başlamaq haqqında qərar borcluya təqdim olunduğu gündən ən geci 1 ay müddətində, *təxirəsalınmaz* hallarda isə qərarın təqdim olunması ilə eyni vaxtda borclunun əmlakı üzərinə həbs qoyulur.[76]

50.2. Borclunun əmlakı üzərinə həbs qoyulması əmlakın siyahıya alınmasından, həmin əmlak üzərində sərəncam vermək hüququnun qadağan olunmasından, zəruri hallarda isə əmlakdan istifadə hüququnun məhdudlaşdırılmasından, onun götürülməsindən və ya saxlanmaq üçün verilməsindən ibarətdir.

İcra sənədi icraya yönəldilənə qədər borclunun əmlakına həbs qoyulmayıbsa və ya icra sənədinin icrası zamanı tələbin borclunun əmlakına yönəldilməsi hallarında əmlak üzərinə həbs, bir qayda olaraq, icra məmurunun əsaslandırılmış təqdimatına əsasən məhkəmənin qərardadı ilə qoyulur. Təxirəsalınmaz hallarda borclu tərəfindən əmlakın məhv edilməsini, zədələnməsini, korlanmasını, gizlədilməsini və ya özgəninkiləşdirilməsini güman etməyə əsas verən dəqiq məlumat olduqda, icra məmuru məhkəmənin qərarı olmadan da əmlakın üzərinə həbs qoya bilər. İcra məmuru 24 saat ərzində bu barədə icra üzrə nəzarəti həyata keçirən məhkəməyə məlumat verməlidir.

50.3. Borclunun əmlakı üzərində sərəncam vermək hüququna və ya borclunun əmlakından istifadə etmək hüququna icra məmuru tərəfindən qoyulmuş məhdudiyyətlərə əməl olunmaması Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş məsuliyyətə səbəb olur.

50.4. Borclunun əmlakı üzərinə aşağıdakı hallarda həbs qoyulur:

50.4.1. tələbkara verilməsi və ya satılması nəzərdə tutulan əmlakın mühafizəsini təmin etmək üçün;

50.4.2. borclunun əmlakının müsadirəsi haqqında məhkəmə qərarının icrasını təmin etmək üçün.

50.5. Üzərinə həbs qoyulduğu vaxtdan beş gündən tez, lakin bir aydan gec olmayaraq, borclunun əmlakı icra məmuru tərəfindən satılmağa verilməsi üçün götürülür. Əmlak götürülənə qədər borclu, icra məmurunun nəzarəti altında onu sata bilər.

50.6. Konkret şəraitdən asılı olaraq, icra məmuru əmlak üzərinə həbs qoyulması ilə eyni vaxtda borclunun əmlakını və ya onun ayrı-ayrı əşyalarını (iddia tələbinin həddini aşmamaq şərti ilə) götürmək hüququna malikdir.

Tez xarab olan şeylər dərhal götürülür və satılmağa verilir.

50.7. Üzərinə həbs qoyulmuş əmlak siyahıya alınarkən, borcluda aşkar edilmiş pul vəsaitləri (manatla və xarici valyutada), qiymətli metallar və qiymətli daşlar, onlardan hazırlanmış məmulatlar, habelə onların qırıntıları və tullantıları məcburi qaydada götürülür və müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada saxlanılır.[77]

Götürülmüş digər əşyalar mümkün olduqda qablaşdırılır, möhürlənir və mühafizə altında saxlanılması üçün müvafiq dövlət orqanının nümayəndəsinə qanunla nəzərdə tutulmuş məsuliyyət haqqında xəbərdarlıq edilməklə təhvil verilir. Üzərinə həbs qoyulmuş daşınmaz əmlak və götürülməsi mümkün olmayan iri həcmli əmlak möhürlənir və borcludan yaxud onun yetkinlik yaşına çatmış ailə üzvündən iltizam alınmaqla həmin əmlakın özgəninkiləşdirilməsi, korlanması və məhv edilməsinə görə qanunla nəzərdə tutulmuş məsuliyyət haqqında xəbərdarlıq edilir və saxlanılması üçün onlara verilir.

Götürülən əmlakın müvafiq olaraq miqdarı, ölçüsü, çəkisi, hansı materialdan hazırlanması və digər xüsusi əlamətləri göstərilməklə, əmlak üzərinə həbs qoyulması haqqında icra məmuru tərəfindən protokol tərtib edilir. Protokolda həmin məlumatlar ətraflı təsvir edilir. Protokol icra məmuru, hal şahidləri, borclu yaxud onun yetkinlik yaşına çatmış ailə üzvü tərəfindən imzalanır.

50.8. Əmlakın borclu tərəfindən gizlədildiyini güman etməyə əsas olduqda icra məmuru məhkəmənin qərarı əsasında axtarış (saxlama yerlərini açmaq və baxmaq) *aparır.* İcra məmuru axtarışı icra sənədlərinin icra edilməsi üzrə icraatın xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla, Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosessual Məcəlləsinin 242-245-ci və 247-ci maddələrinin tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirir.[78]

50.9. Məhkəmələrin cinayət işləri üzrə hökmlərinin, qərardadlarının və qərarlarının əmlakın alınmasına dair hissəsi icra olunarkən əmlak üzərinə həbs qoyulması Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosessual Məcəlləsinin 248-254-cü maddələrində müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirilir.

50.10. İcra sənədinin icrası ilə əlaqədar götürülmüş qiymətli kağızların saxlanması qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

M a d d ə 5 1 . **Borclunun əmlakının qiymətləndirilməsi**

51.1. Borclunun əmlakının "İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tərəflərin razılığı, yaxud məhkəmənin qərarı ilə qiymətləndirildiyi, habelə tənzimlənən qiymətlərin tətbiq olunduğu hallar istisna olmaqla, borclunun əmlakının qiymətləndirilməsi "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilir. İcra məmuru qiymətləndirmə sahəsində ixtisaslaşmış və 5 ildən az olmayaraq fəaliyyət göstərən, ağır və ya xüsusilə ağır cinayətlərə, habelə korrupsiya cinayətləri və qulluq mənafeyi əleyhinə olan cinayətlərə və ya iqtisadi sahədə olan cinayətlərə görə məhkum edilməyən qiymətləndiricini dəvət etməlidir.[79]

51.2. Qiymətləndiricinin xidmətlərindən istifadə olunması ilə bağlı xərclər bərabər həcmdə tərəflərin üzərinə qoyulur.

51.3. Notariusun icra qeydi əsasında ipoteka predmetinə tələb yönəldikdə, müstəqil qiymətləndiricinin xidmətlərindən istifadə olunması ilə bağlı xərclər ipoteka saxlayan tərəfindən ödənilir.[80]

M a d d ə 5 2 . **Borclunun əmlakının saxlanılması**

52.1. Borclunun əmlakı saxlanmaq üçün onun özünə və ya icra məmuru tərəfindən təyin olunmuş digər şəxslərə (bundan sonra - saxlayıcıya) verilir. Əmlakı saxlamaq üçün qəbul edən saxlayıcıdan bu barədə qəbz alınır. Əmlakdan istifadə olunması onun məhvinə və ya dəyərinin azalmasına səbəb olmadıqda, saxlayıcı həmin əmlakdan istifadə edə bilər.

52.2. Saxlayıcı borclunun özü və ya onun ailə üzvü (borclu hüquqi şəxs olduqda - onun işçisi) deyildirsə, əmlakın saxlanması üçün ona müvafiq haqq verilir. Bundan əlavə, saxlayıcının əmlakı saxlamaq üçün çəkdiyi xərclər, həmin əmlakdan istifadə olunmasına görə onun əldə etdiyi həqiqi fayda çıxılmaqla, ona ödənilir.

52.3. Üzərinə həbs qoyulmuş əmlakın saxlanması qaydası və şərtləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

52.4. Saxlanmaq üçün verilmiş əmlak mənimsənildikdə, israf edildikdə, özgəninkiləşdirildikdə və ya gizlədildikdə, saxlayıcı vurduğu ziyana görə əmlak məsuliyyətindən əlavə, Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq cinayət məsuliyyəti də daşıyır.

M a d d ə 5 3 . **Üzərinə həbs qoyulmuş əmlakın satılması**

53.1. Üzərinə həbs qoyulmuş əmlak, qanunla dövriyyədən çıxarılmış və ya dövriyyəsi məhdudlaşdırılmış əmlak istisna olmaqla, həbsin səbəblərindən, əmlakın növündən və mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, tələbkara təklif olunur. Tələbkar imtina etdikdə həmin əmlak tələbkarın imtina etdiyi gündən üç ay müddətində satılmalıdır.[81]

53.2. Vergi ödəyicisinin vergi borcuna görə siyahıya alınmış əmlakı istisna olmaqla, borclunun əmlakı qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada əmtəə birjaları nəzdində yaradılan və bu cür əməliyyatlar aparmaq hüququna malik olan ixtisaslaşdırılmış müəssisələr tərəfindən hərrac yolu ilə satılır.

Vergi ödəyicisinin vergi borcuna görə siyahıya alınmış əmlakının hərrac yolu ilə satılması vergi orqanının sifarişi əsasında Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) vasitəsilə həyata keçirilir.

Dəyəri 5000 manatdan artıq olmayan daşınar əmlak icra xidmətinin (vergi borcuna görə siyahıya alınmış daşınar əmlaka münasibətdə vergi orqanının) müəyyən etdiyi ticarət şəbəkələrində müvafiq müqavilə əsasında satıla bilər. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 90-cı maddəsinə əsasən vergi ödəyicisinin siyahıya alınmış əmlakının vergi orqanının müəyyən etdiyi ticarət şəbəkələrində (o cümlədən, satışını elektron şəkildə həyata keçirən ticarət şəbəkələrində) satışının təşkili qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur.[82]

53.3. Əmlak satılmadıqda, həmin əmlak yenidən tələbkara təklif olunur. Tələbkar əmlakdan imtina etdikdə, əmlak borcluya, icra sənədi isə icra sənədini vermiş məhkəmə və ya digər orqana *(notariusun icra qeydi isə tələbkara)* qaytarılır.

M a d d ə 5 4 . **Bir neçə icra sənədi üzrə icraatın xüsusiyyətləri**

54.1. İcra qurumunda eyni borclu barəsində bir neçə icra sənədi olduqda, onlar ümumi icraatda birləşdirilir. Bu zaman borclunun əmlakı üzərinə tələbin, icra ödənişinin və icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi üçün ehtimal olunan xərclərin ümumi məbləği həcmində, digər iddianın (iddiaların) təmin olunması üçün onun üzərinə həbs qoyulmasından asılı olmayaraq, həbs qoyulur.

54.2. Bu Qanunun 75-ci maddəsinin tətbiqi zamanı icra sənədinin icraya yönəldilməsi vaxtına görə hər növbədən olan tələbkarların tələblərinin təmin edilməsinin vahid ardıcıllığı müəyyən edilir.

54.3. Eyni borclu barəsində ayrı-ayrı icra qurumunda bir neçə icra sənədi olduqda, bu Qanunun 54-cü maddəsinin müddəalarının yerinə yetirilməsini icra xidmətinin rəhbəri təmin edir.[83]

54.4. Bu Qanunun 54-cü maddəsinin müddəalarının yerinə yetirilməsini təmin etmək məqsədi ilə icra xidməti tərəfindən ayrı-ayrı icra qurumunda icra sənədləri üzrə başlanılmış icraatlara dair müvafiq məlumat bankı yaradılır.[84]

M a d d ə 5 5 . **İcra sənədində göstərilmiş əşyaların tələbkara verilməsi**

Əşyaların tələbkara verilməsi icra sənədində birbaşa göstərilmişdirsə, icra məmuru həmin əşyaları borcludan götürüb tələbkara verir və bu barədə akt tərtib edir. Tələbkar göstərilən əşyalardan imtina etdikdə, həmin əşyalar borcluya, icra sənədi isə müvafiq məhkəməyə və ya digər orqana *(notariusun icra qeydi isə tələbkara)* qaytarılır.

V f ə s i l

TƏLƏBİN BORCLU HÜQUQİ ŞƏXSİN ƏMLAKINA YÖNƏLDİLMƏSİNİN XÜSUSİYYƏTLƏRİ

M a d d ə 5 6 . **Tələbin borclu hüquqi şəxsin pul vəsaitlərinə yönəldilməsi**

56.1. Borclu hüquqi şəxsin kassasında və ya başqa otaqlarında aşkar edilmiş nağd pul vəsaitləri (manatla və xarici valyuta ilə) götürülür.

56.2. Götürülmüş manatla pul vəsaitləri, borcun həcmi miqdarında tələbkarın hesabına, icra ödənişinin həcmi miqdarında dövlət büdcəsinə və *icra xidməti* icra məmurlarının xüsusi fonduna köçürülməsi üçün həmin gün banka təhvil verilir. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərin ödənilməsi üçün nəzərdə tutulmuş vəsait isə icra qurumunun depozit hesabına köçürülür.[85]

56.3. Borclu hüquqi şəxsin banklarda və ya digər kredit təşkilatlarında hesablarda və əmanətlərdə, habelə saxlancda

olan pul vəsaitlərinin üzərinə həbs qoyulması ilə bağlı icra məmuru bu Qanunun 45-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirləri görür.

M a d d ə 5 7 . **Tələbin borclu hüquqi şəxsin digər əmlakına yönəldilməsi**

57.1. Borcun ödənilməsi üçün borclu hüquqi şəxsin pul vəsaitləri yetərli olmadıqda, tələb mülkiyyət hüququ əsasında ona məxsus olan digər əmlaka (dövriyyədən çıxarılmış və ya dövriyyəsi məhdudlaşdırılmış əmlak istisna olmaqla) yönəldilir. Həmin əmlak üzərinə həbs qoyulması və ya onunla bağlı digər icra hərəkətləri bu Qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada həyata keçirilir.

57.2. Mülkiyyət hüququ əsasında borclu hüquqi şəxsə məxsus olan əmlakın başqa yerdə və başqa şəxsdə olması tələbin həmin əmlaka yönəldilməsinə mane olmur.

57.3. İpoteka predmetinin üzərinə tələb yönəldilməsinin xüsusiyyətləri *"İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə* müəyyən edilir.[86]

M a d d ə 5 8 . **Borclu hüquqi şəxsin əmlakı üzərinə həbs qoyulması və onun satılması qaydası**

58.1. Borclu hüquqi şəxsin əmlakı üzərinə həbs qoyulması və onun satılması aşağıdakı növbəlilik üzrə həyata keçirilir:

58.1.1. birinci növbədə - istehsalda bilavasitə istifadə edilməyən əmlak (qiymətli kağızlar, borclunun depozit və digər hesablarındakı pul vəsaitləri, valyuta sərvətləri, minik nəqliyyat vasitələri, ofislərin dizayn əşyaları və sair əmlak);

58.1.2. ikinci növbədə - hazır məhsul (əmtəə), habelə istehsalda bilavasitə istifadə edilməyən və istehsalda bilavasitə istifadə üçün nəzərdə tutulmamış digər maddi sərvətlər;

58.1.3. üçüncü növbədə - daşınmaz əmlak obyektləri, habelə istehsalda bilavasitə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş xammal və materiallar, dəzgahlar, avadanlıqlar və digər əsas vəsaitlər;

58.1.4. dördüncü növbədə - başqa şəxslərə verilmiş əmlak.

M a d d ə 5 9 . **Tələbin borclu hüquqi şəxsin əmlakına yönəldilməsi zamanı icra sənədlərinin icrasının təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər**

59.1. Borclu hüquqi şəxsin bu Qanunun 58-ci maddəsində müəyyən edilmiş üçüncü növbədən olan əmlakının üzərinə icra məmuru tərəfindən həbs qoyulduqda, o, bu barədə həbsin qoyulduğu vaxtdan ən geci üç gün müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanına bildiriş göndərir. Həmin bildirişə üzərinə həbs qoyulmuş əmlakın tərkibi və dəyəri, habelə tələbkarın tələb etdiyi məbləğ haqqında məlumat əlavə olunur.

Göstərilən bildirişin surəti dövlət büdcəsinə və büdcədənkənar dövlət fondlarına borclu hüquqi şəxs tərəfindən tədiyələrin ödənilməsinə nəzarət edən müvafiq vergi orqanına göndərilir.

59.2. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının təklifinə əsasən icra məmuru icra qurumunun maliyyələşdirilməsi üçün ayrılmış vəsait hesabına rəsmi mətbuat orqanlarında tələbin borclu hüquqi şəxsin əmlakına yönəldilməsi haqqında məlumat dərc edir.

59.3. *Məhkəmə* borclu hüquqi şəxsin iflası haqqında icraata başladıqda, icra sənədi üzrə icraat və tələbin yönəldildiyi əmlakın satılması həmin məhkəmədə işə mahiyyəti üzrə baxılanadək dayandırılır.[87]

M a d d ə 6 0 . **Borclu hüquqi şəxs yenidən təşkil edildikdə və ləğv edildikdə tələbin yönəldilməsi qaydası**

60.1. Borclu hüquqi şəxs yenidən təşkil edildikdə, icra sənədləri üzrə tələb Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq borclu hüquqi şəxsin öhdəlikləri üzrə məsuliyyət daşıyan hüquqi şəxsin pul vəsaitlərinə və digər əmlakına yönəldilir.

60.2. Borclu hüquqi şəxs ləğv edildikdə, icra məmurunda olan icra sənədləri icra olunması üçün ləğvetmə komissiyasına *(təsviyəçiyə, ləğvediciyə)* təqdim olunur və bu barədə icra məmuru tərəfindən tələbkara məlumat verilir.[88]

M a d d ə 6 1 . **Hərracların hazırlanması və keçirilməsi**

61.1. *Vergi borcuna görə siyahıya alınmış əmlak istisna olmaqla, borclunun* əmlakının satılması üzrə hərraclar, bu Qanunun 53.2-ci maddəsində göstərilən ixtisaslaşdırılmış müəssisələr tərəfindən müvafiq müqavilə əsasında təşkil edilir və keçirilir.[89]

61.2. İxtisaslaşdırılmış müəssisələr hərracı icra məmurunun sifarişi əsasında keçirirlər. Həmin sifarişdə hərraca qoyulan əmlakın ilkin qiyməti göstərilir.

61.3. Sifarişə aşağıdakılar əlavə edilir:

61.3.1. icra sənədinin surəti;

61.3.2. əmlak üzərinə həbs qoyulması haqqında icra məmuru tərəfindən tərtib edilmiş aktın surəti;

61.3.3. daşınmaz əmlak satıldıqda, həmin əmlaka dair sənədlər;

61.3.4. ayrıca tikili satıldıqda, həmin tikilinin yerləşdiyi torpaq sahəsindən istifadə hüququnu və ya həmin torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququnu təsdiq edən sənədlərin surəti.

61.4. Uzunmüddətli icarə hüququ hərraca çıxarıldıqda, bu Qanunun 61.3.1 - 61.3.4-cü maddələrində göstərilən sənədlərə icra məmuru tərəfindən aşağıdakılar da əlavə edilir:

61.4.1. icarə müqaviləsinin surəti;

61.4.2. icarə müqaviləsinin qeydiyyatını təsdiq edən sənədin surəti;

61.4.3. tələbin uzunmüddətli icarə hüququna yönəldilməsinə icarəyə verənin razılığını təsdiq edən sənədin surəti və ya icarəçi icarə hüququnu hərrac nəticəsində əldə etdikdə, uzunmüddətli icarə hüququnun icarəçiyə keçməsini təsdiq

edən sənədin surəti.

61.5. Tikintisi başa çatmamış obyekt üzərində hüquq satıldıqda, bu Qanunun 61.3.1 - 61.3.4-cü maddələrində göstərilən sənədlərə icra məmuru tərəfindən aşağıdakılarda əlavə edilir:

61.5.1. torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüququnu təsdiq edən sənədin surəti;

61.5.2. tikintiyə icazənin surəti.[90]

~~61.6. Vergi ödəyicisinin siyahıya alınmış əmlakının qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada ixtisaslaşdırılmış açıq hərraclarda satılması zamanı icra məmurunun sifarişinə əlavə edilən sənədlər Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilir.~~[91]

M a d d ə 6 2 . **Hərracın keçirilməsi müddətləri və qaydası**

62.1. İcra məmurundan müvafiq sifarişin alındığı gündən ən geci iki ay müddətində ixtisaslaşdırılmış müəssisələr tərəfindən hərrac keçirilməlidir.

62.2. Hərracın keçirilməsi qaydası Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

V I f ə s i l

TƏLƏBİN BORCLUNUN ƏMƏK HAQQINA VƏ DİGƏR GƏLİRLƏRİNƏ YÖNƏLDİLMƏSİ

M a d d ə 6 3 . **Tələbin borclunun əmək haqqına və digər gəlirlərinə yönəldilməsi**

63.1. Tələbin borclunun əmək haqqına və digər gəlirlərinə yönəldilməsinə aşağıdakı hallarda yol verilir:

63.1.1. vaxtaşırı ödəmələrin tutulması haqqında icra sənədləri icra edildikdə;

63.1.2. icra sənədində göstərilən tələb üzrə tutulmalı olan məbləğin həcmi bu Qanunun 65-ci maddəsində müəyyən edilmiş miqdardan artıq olmadıqda;

63.1.3. tələbin tam ödənilməsi üçün borclunun əmlakı olmadıqda və ya onun əmlakı kifayət etmədikdə.

M a d d ə 6 4 . **Borclunun əmək haqqından və digər gəlirlərindən tutulan məbləğin hesablanması**

Borclunun əmək haqqından və digər gəlirlərindən tutulan məbləğin (tutmanın) miqdarı vergilər tutulduqdan sonra qalan məbləğdən hesablanır.

M a d d ə 6 5 . **Borclunun əmək haqqından və digər gəlirlərindən tutulan məbləğin miqdarı**

65.1. İcra sənədi icra edilərkən borclunun əmək haqqından və ona bərabər sayılan digər gəlirlərindən tutmaların məbləği 50 faizdən çox ola bilməz.

65.2. Tələb, bir neçə icra sənədi üzrə borclunun əmək haqqına və ona bərabər sayılan digər gəlirlərinə yönəldildikdə, qazancın 50 faizi borcluda qalmalıdır.

65.3. Alimentlərin tutulması, sağlamlığa vurulmuş ziyanın ödənilməsi, ailəni dolandıranın itkisi nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi və cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanın ödənilməsi zamanı bu Qanunun 65.1-ci və 65.2-ci maddələri ilə müəyyən edilmiş məhdudiyyətlər tətbiq edilmir.

Belə hallarda əmək haqqından və ona bərabər sayılan digər gəlirlərdən tutmaların məbləği 70 faizdən çox ola bilməz.

65.4. Tələbin borclunun təqaüdünə, pensiyasına, müəlliflik və əlaqəli hüquqlardan istifadəyə görə müəlliflik mükafatlarına yönəldildiyi hallarda da bu Qanunun 65-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydalar tətbiq edilir.

M a d d ə 6 6 . **Tələbin cəza çəkən və ya barəsində tibbi xarakterli məcburi tədbirlər təyin edilmiş borclunun qazancına yönəldilməsi**

66.1. Tələb, islah işləri növündə cəza çəkən məhkumların qazancına, məhkəmənin hökmünə və ya qərardadına əsasən tutulan məbləğlər çıxıldıqdan sonra, bu Qanunun 64-cü və 65-ci maddələri ilə müəyyən edilmiş qaydada yönəldilir.

66.2. Tələb cəzaçəkmə müəssisələrində cəza çəkən məhkumların qazancına bu Qanunun 64-cü və 65-ci maddələri ilə müəyyən edilmiş qaydada yönəldilir.

M a d d ə 6 7 . **Tələbin sosial sığorta üzrə~~, habelə işsizliyə görə~~ müavinətlərə *və işsizlikdən sığorta ödənişinə* yönəldilməsi**[92]

Tələb sosial sığorta üzrə~~, habelə işsizliyə görə~~ müavinətlərə *və işsizlikdən sığorta ödənişinə* yalnız məhkəmənin qərarına, alimentlərin tutulmasına dair məhkəmə əmrinə yaxud alimentlərin ödənilməsi haqqında notariat qaydasında təsdiq edilmiş sazişlərə və ya sağlamlığa vurulmuş ziyanın ödənilməsi haqqında və ailəni dolandıranın itkisi nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi haqqında məhkəmənin qərarına əsasən yönəldilir.

M a d d ə 6 8 . **Tələbin yönəldilməsinə yol verilməyən pul məbləğləri**

68.1. Tələb borcluya ödənilən aşağıdakı pul məbləğlərinə yönəldilə bilməz:

68.1.1. sağlamlığa vurulmuş ziyana görə, habelə ailəni dolandıranın itkisi nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə vurulmuş ziyana görə ödənilən məbləğlərə;

68.1.2. xidməti vəzifəsini yerinə yetirərkən xəsarət almış şəxslərə, həmin şəxslər həlak olduqda (öldükdə) isə onların ailə üzvlərinə ödənilən məbləğlərə;

68.1.3. uşağın doğulması ilə əlaqədar; çoxuşaqlı analara; tənha ata və ya anaya; pensiyaçılara,*orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə, eləcə də 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə*

qulluğa görə; sağlamlığa vurulmuş ziyan nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə əlavə qidaya, protezləşdirməyə, sanatoriya-kurort müalicəsinə, habelə həmin şəxslərə qulluğa görə ödənilən məbləğlərə;[93]

68.1.4. ağır və zərərli əmək şəraitində işə görə ödənilən məbləğlərə;

68.1.5. işdənçıxarma müavinətinin məbləğinə;

68.1.6. aliment öhdəlikləri üzrə ödənilən məbləğlərə;

68.1.6-1. Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinə və onun ailə üzvlərinə "Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinin və onun ailə üzvlərinin təminatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa uyğun olaraq ödənilməli olan pensiya, müavinət və digər ödənişlərə (Azərbaycan dövlətinə ödənilməli olan və müddəti bitmiş borcun ödənilməsi, habelə pensiya təyin edildiyi keçmiş Prezidentin keçmiş arvadının (ərinin) və ya azyaşlı uşağının saxlanması üçün müntəzəm olaraq pul məbləğlərinin ödənilməsi barədə qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarının olması halları istisna olmaqla);[94]

68.1.7. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş digər məbləğlərə.

M a d d ə 6 9 . **Alimentlərin tutulması və aliment öhdəlikləri üzrə borcların ödənilməsi qaydası**

Alimentlərin tutulması və aliment öhdəlikləri üzrə borcların ödənilməsi qaydası Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsi ilə müəyyən edilir.

V I I f ə s i l

DİGƏR MÜBAHİSƏLƏR ÜZRƏ İCRA SƏNƏDLƏRİNİN İCRASI

M a d d ə 7 0 . **Borclunu müəyyən hərəkətləri etməyə və ya müəyyən hərəkətləri etməkdən çəkinməyə məcbur edən icra sənədlərinin icrasının ümumi şərtləri**

70.1. Borclunu müəyyən hərəkətləri etməyə və ya müəyyən hərəkətləri etməkdən çəkinməyə məcbur edən icra sənədi üzrə icraata başladıqdan sonra, icra məmuru bu Qanunun 8-ci maddəsinə uyğun olaraq icra sənədində göstərilmiş hərəkətlərin borclu tərəfindən könüllü icrası üçün müddət təyin edir.

70.2. İşə bərpa etmək haqqında icra sənədi dərhal icra edilir. Qanunsuz olaraq işdən çıxarma və ya başqa işə keçirmə haqqında sərəncamın ləğv olunması barədə müdiriyyətin müvafiq əmrindən sonra işçinin əvvəlki vəzifələrini yerinə yetirməyə başladığı andan icra sənədi icra olunmuş hesab edilir.

70.3. Bu Qanunun 70.1-ci və 70.2-ci maddələri ilə nəzərdə tutulmuş tələblər borclu tərəfindən üzrsüz səbəblərdən yerinə yetirilmədikdə, icra məmuru borclu barəsində bu Qanunun 82-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş tədbirləri görür~~və icra sənədinin icrası üçün yeni müddət təyin edir~~.[95]

70.4. İcra sənədinin icrası mümkün olmadıqda, icra məmuru icra sənədinin məhkəməyə və ya icra sənədini vermiş digər orqana *(notariusun icra qeydinin isə tələbkara)* qaytarılması haqqında qərar qəbul edir. İcra məmurunun bu qərarı icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur.

Tərəflər həmin qərardan onun surətini aldıqdan sonra 30 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

M a d d ə 7 1 . **İşə bərpa etmək haqqında icra sənədinin icra olunmamasının nəticələri**

İşçini işə bərpa etmək haqqında icra sənədi borclu tərəfindən icra edilmədikdə, icra məmuru bu Qanunla nəzərdə tutulmuş tədbirləri görməklə yanaşı, işə bərpa etmək haqqında qərar çıxarıldığı gündən icra sənədinin icra olunduğu günə qədər bütün müddət üçün orta əmək haqqının və ya əmək haqqı fərqinin işçiyə ödənilməsi haqqında qərardad çıxarılması barədə ərizə ilə məhkəməyə müraciət edir. Həmin ərizə icra qurumunun rəhbəri tərəfindən təsdiq olunur.

M a d d ə 7 2 . **Borclunun yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsindən çıxarılması haqqında icra sənədinin icrası**[96]

72.1. İşə baxan məhkəmə işin hallarından asılı olaraq yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsinin boşaldılması üçün Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 220.6-cı maddəsinə uyğun olaraq müddət müəyyən edə bilər.

72.2. Bu Qanunun 72.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş müddət başa çatdıqdan sonra borclu yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsini boşaltmadıqda, onun yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsindən çıxarılması haqqında icra sənədinə əsasən borclu icra məmuru tərəfindən yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsindən məcburi qaydada çıxarılır.

72.3. İcra məmuru çıxarılmanın günü və vaxtı haqqında borcluya rəsmi bildiriş verir. *Bildiriş Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 135.2-ci və 135.3-cü maddələrində müəyyən edilmiş qaydada verildikdə rəsmi qaydada təqdim edilmiş hesab olunur.* Müvafiq bildirişi almış borclunun olmaması çıxarılmanın həyata keçirilməsinə mane olmur.[97]

72.4. İcra məmuru icra sənədində göstərilmiş sahədən borclunun (çıxarılanın), onun əmlakının, ev heyvanlarının çıxarılmasını təmin edir. Bundan əlavə, borcluya (çıxarılana) həmin sahədən istifadə etməsi qadağan olunur.

72.5. Çıxarılma icra məmuru tərəfindən hal şahidlərinin iştirakı ilə və hökmən əmlak siyahıya alınmaqla həyata keçirilir. İcra məmuru çıxarılma zamanı~~, zəruri hallarda,~~ müvafiq icra hakimiyyəti və yerli özünüidarə orqanlarının əməkdaşlarını dəvət *etmək hüququna malikdir*.[98]

72.6. İcra məmuru~~, zəruri hallarda,~~ borclunun əmlakının mühafizəsini təmin edir və bununla bağlı xərcləri borclunun üzərinə qoyur. Borclunun əmlakı üç ildən çox olmayan müddət ərzində mühafizə edilir. Həmin müddət bitdikdən sonra göstərilən əmlak sahibsiz əmlakın satılması üçün müəyyən edilmiş qaydada satılır.[99]

Borclunun əmlakının satılmasından əldə edilən vəsait dövlət büdcəsinə keçirilir.

72.7. Borclunun yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsindən çıxarılması haqqında icra məmuru tərəfindən müvafiq akt

tərtib olunur.

M a d d ə 7 3. **Tələbkarın yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsinə köçürülməsi haqqında icra sənədinin icrası**

73.1. Tələbkarın yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsinə köçürülməsi haqqında icra sənədi borclu tərəfindən könüllü icra üçün icra məmurunun müəyyən etdiyi müddətdə icra edilmədikdə, köçürülmə icra məmuru tərəfindən həyata keçirilir. İcra məmuru tələbkarın icra sənədində göstərilmiş yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsinə maneəsiz daxil olmasını və orada yaşamasını (olmasını) təmin edir.

73.2. Borclu tələbkarın köçürülməsi haqqında icra sənədinin icrasına mane olduqda, icra hərəkətləri hal şahidlərinin iştirakı ilə həyata keçirilir, *habelə* icra məmuru müvafiq icra hakimiyyəti və yerli özünüidarə orqanlarının əməkdaşlarını dəvət*etmək hüququna malikdir.* Tələbkarın yaşamasına (olmasına) borclu tərəfindən ~~sonradan~~ maneçilik törədildikdə, icra məmuru bu Qanunun 82-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş tədbirləri görür.[100]

73.3. Tələbkarın köçürülməsi haqqında icra məmuru tərəfindən müvafiq akt tərtib olunur.

73.4. Tələbkarın yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsindən maneəsiz istifadə etmək imkanı təmin olunduqda, icra sənədi icra edilmiş sayılır.

73.5. Tələbkarın köçürülməsi barədə akt tərtib edildikdən sonra, borclu tələbkarın yaşamasına (olmasına) yenidən maneçilik törətdikdə, icra sənədi üzrə icraat təzələnməlidir.

73.6. Tələbkarın yaşamasına (olmasına) maneçilik törədən şəxs icra sənədində göstərilən borclu şəxs olmadıqda, icraat təzələnə bilməz. Bu halda köçürülmə haqqında məsələ məhkəmə qaydasında həll olunur.

V I I I f ə s i l

BORCLUDAN TUTULMUŞ PUL MƏBLƏĞİNİN TƏLƏBKARLAR ARASINDA BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ

M a d d ə 7 4 . **Borcludan tutulmuş pul məbləğinin bölüşdürülməsi**

74.1. İcra məmuru tərəfindən borcludan tutulmuş, o cümlədən borclunun əmlakının satılmasından əldə olunmuş pul məbləğindən əvvəlcə ~~icra ödənişi, icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər, icra sənədi üzrə icraat zamanı borcluya tətbiq olunmuş cərimələr ödənilir. Qalan pul məbləğindən~~ tələbkarın (tələbkarların) tələblərinin təmin olunması üçün istifadə edilir.KM1

74.2. Bütün tələblər təmin olunduqdan sonraqanunvericilikdə başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, qalan pul məbləği borcluya qaytarılır.[101]

74.3. İpoteka predmetinə məhkəmənin qərarı və ya notariusun icraqeydi əsasında tutma yönəldikdə, ipoteka predmetinin satılmasından əldə olunan gəlir "İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə nəzərdə tutulmuş qaydada bölüşdürülür.[102]

M a d d ə 7 5 . **Tələbkarların tələblərinin təmin edilməsinin növbəliliyi**

75.1. Borcludan tutulmuş pul məbləği icra sənədləri üzrə bütün tələblərin təmin edilməsi üçün yetərli olmadıqda, göstərilən məbləğ bu Qanunun 75.2-75.6-cı maddələri ilə müəyyən olunmuş növbəlilik qaydasında tələbkarlar arasında bölüşdürülür.

75.2. Birinci növbədə alimentlərin tutulması, sağlamlığa vurulmuş ziyanın, habelə ailəni dolandıranın itkisi nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi üzrə tələblər təmin edilir.

75.3. İkinci növbədə əmək hüququ münasibətlərindən əmələ gələn tələblər, vəkillər tərəfindən göstərilən hüquqi xidmətə görə haqq ödənilməsinə dair tələblər, müəlliflik və əlaqəli hüquqlardan istifadəyə görə müəllifə çatacaq mükafatın ödənilməsinə dair tələblər təmin edilir.

75.4. Üçüncü növbədə *məcburi dövlət sosial sığorta haqları və işsizlikdən sığorta haqları üzrə büdcədənkənar dövlət fonduna, habelə icbari tibbi sığorta haqları üzrə icbari tibbi sığorta fonduna ödənişlər* üzrə tələblər təmin edilir.[103]

75.5. Dördüncü növbədə dövlət büdcəsinə və üçüncü növbə ilə nəzərdə tutulmamış büdcədənkənar dövlət fondlarına *ödənişlər* üzrə tələblər təmin edilir.[104]

75.6. Bütün qalan tələblər beşinci növbədə təmin edilir. Bu zaman icra sənədlərinin daxil olma ardıcıllığı əsas götürülür.

75.7. Hər sonrakı növbədən olan tələblər əvvəlki növbədən olan tələblər tam ödənildikdən sonra təmin edilir.

75.8. Borcludan tutulmuş pul məbləği bir növbədən olan bütün tələbləri tam təmin etmək üçün yetərli olmadıqda, bu tələblər hər bir tələbkara verilməli məbləğə mütənasib olaraq təmin edilir.

I X f ə s i l

ƏCNƏBİLƏR, VƏTƏNDAŞLIĞI OLMAYAN ŞƏXSLƏR VƏ XARİCİ HÜQUQİ ŞƏXSLƏR BARƏSİNDƏ İCRA HƏRƏKƏTLƏRİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ[105]

M a d d ə 7 6 . **Əcnəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər və xarici hüquqi şəxslər barəsində məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası**

Əcnəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər və xarici hüquqi şəxslər barəsində məhkəmə və digər orqanların qərarları bu Qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada icra olunur.

M a d d ə 7 7 . **Xarici məhkəmələrin və arbitrajların qərarlarının icrası**

77.1. Xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının qərarlarının Azərbaycan Respublikasında icrası Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinə və bu Qanuna

uyğun olaraq həyata keçirilir.

77.2. Xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının qərarları əsasında icra sənədi, həmin qərar Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada tanındıqdan sonra verilir.

X fəsil

İCRA ÖDƏNİŞİ. İCRA HƏRƏKƏTLƏRİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ İLƏ BAĞLI XƏRCLƏR

M a d d ə 78 . **İcra ödənişi**

78.1. İcra sənədi könüllü icra üçün müəyyən olunmuş vaxtda borclu tərəfindən üzrsüz səbəbdən icra edilmədikdə,icra məmuru borcludan tutulmalı pul məbləğinin 7 faizi həcmində icra ödənişinin alınması barədə qərar qəbul edir. Qeyri-əmlak xarakterli tələbin nəzərdə tutulduğu icra sənədi icra edilmədikdə, borclu fiziki şəxsdən on bir manat, borclu hüquqi şəxsdən isə əlli beş manat miqdarında icra ödənişi alınır.[106]

78.2. icra ödənişi icra sənədi ilk dəfə icraya yönəldilərkən alınır. Həmin icra sənədinin yenidən icraya yönəldilməsi zamanı icra ödənişi alınmır.

78.3. İcra ödənişinin məbləğinin 25 faizi dövlət büdcəsinə, qalan hissəsi isə*icra xidməti* icra məmurlarının xüsusi fonduna köçürülür.[107]

78.4. İcra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş məhkəmə və ya digər orqanın qərarı, habelə qanuna əsasən icra sənədi sayılan sənəd ləğv edildikdə, icra ödənişi borcluya qaytarılır.

~~78.5. İcra ödənişinin alınması haqqında qərar icra sənədi üzrə icraata başlanılması haqqında qərarla eyni vaxtda qəbul edilir. İcra ödənişinin alınması barədə müvafiq qeyd icra sənədi üzrə icraata başlanılması haqqında qərarda da göstərilə bilər.~~[108]

M a d d ə 79 . **İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər**

79.1. İcra hərəkətlərinin təşkilinə və keçirilməsinə sərf olunan vəsaitlər icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər sayılır. Həmin xərclər *icra xidməti* icra məmurlarının xüsusi fondunun, habelə icraatda iştirak edən tərəflərin və digər şəxslərin vəsaitləri hesabına ödənilir.

79.2. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərə:

79.2.1. borclunun əmlakının daşınmasına, saxlanmasına və satılmasına;

79.2.2. bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi zamanı dəvət olunmuş tərcüməçilərə, hal şahidlərinə, mütəxəssislərə və digər şəxslərə müvafiq haqqın ödənilməsinə;

79.2.3. tutulmuş məbləğin tələbkara poçtla köçürülməsinə (göndərilməsinə);

~~79.2.4. borclunun, onun əmlakının və ya məhkəmə qaydasında borcludan alınmış uşağın axtarılmasına~~;

79.2.5. icraat zamanı həyata keçirilmiş digər zəruri icra hərəkətlərinə sərf edilən vəsaitlər aiddir.

M a d d ə 80 . **İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərin tələbkar tərəfindən avanslaşdırılması**

80.1. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə tələbkaricra qurumunun depozit hesabına avans köçürə bilər.

~~80.2. Bu Qanunun 27.8-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda tələbkar borclunun və ya onun əmlakının axtarılması üzrə müvafiq xərcləri tam avanslaşdırmağa borcludur.~~

80.3. İcra hərəkətləri başa çatdıqda, avans bütövlükdə tələbkara qaytarılır. Bu Qanunun*23.1.2–23.1.5-ci* maddələrinə uyğun olaraq icra sənədi qaytarıldıqda, avansın icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə sərf olunan xərclərdən artıq hissəsi tələbkara qaytarılır.[109]

M a d d ə 81 . **İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclərin ödənilməsi qaydası**

81.1. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər borcludan tutulur. Tutulmuş məbləğ*icra xidməti* icra məmurlarının xüsusi fonduna köçürülür.[110]

81.2. İcra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş qərarın, habelə qanuna əsasən icra sənədi sayılan sənədin ləğv edilməsi ilə əlaqədar icraata xitam verildikdə, icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər dövlət büdcəsi hesabına ödənilir.

~~81.3. Bu Qanunun 80.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər tələbkardan tutulur.~~[111]

81.4. İcra hərəkətləri ilə bağlı xərclərin tutulması, habelə bu Qanunla müəyyən edilmiş hallarda həmin xərclərin dövlət büdcəsi hesabına ödənilməsi icra məmurunun qərarına əsasən həyata keçirilir. Həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur və onun surəti 3 gün müddətində tərəflərə göndərilir.

81.5. Tərəflər bu Qanunun 81.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qərarın surətini aldıqdan sonra 30 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.[112]

~~81.5. Bu Qanunun 27.8-ci maddəsinə uyğun olaraq elan olunmuş axtarış üzrə xərcləri ödəməkdən borclu imtina etdikdə və ya yayındıqda, tələbkar tərəfindən çəkilmiş xərclərin əvəzinin ödənilməsi barədə məsələyə məhkəmə qaydasında baxılır. Bu halda tələbkar dövlət rüsumunu ödəməkdən azad edilir.~~[113]

XI fəsil

MƏHKƏMƏ VƏ DİGƏR ORQANLARIN QƏRARLARININ İCRASI HAQQINDA AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI QANUNVERİCİLİYİNİN POZULMASINA GÖRƏ MƏSULİYYƏT

M a d d ə 8 2 . **Borclunu müəyyən hərəkətləri etməyə və ya müəyyən hərəkətləri etməkdən çəkinməyə məcbur edən icra sənədinin icra olunmamasına görə məsuliyyət**

82.1. Borclunu müəyyən hərəkətləri etməyə və ya müəyyən hərəkətləri etməkdən çəkinməyə məcbur edən icra sənədi icra məmuru tərəfindən müəyyən olunmuş müddətdə üzrsüz səbəbdən icra olunmadıqda, icra məmuru borclunun Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada inzibati məsuliyyətə cəlb olunması üçün inzibati xəta haqqında protokol tərtib edir və onu işin digər materialları ilə birlikdə müvafiq məhkəməyə göndərir *(vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarları ilə bağlı verilmiş icra sənədləri istisna olmaqla)*. İnzibati məsuliyyətə cəlb etmə haqqında qərar qəbul edildikdən sonra icra məmuru tərəfindən borcluya icra üçün yeni müddət təyin edilir.[114]

~~82.2. Tərəflər həmin qərarın surətini aldıqdan sonra 10 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.~~

82.3. İcra sənədi qərəzli olaraq icra edilmədikdə, icra məmuru məhkəmə qərarını icra etməyə borclu olan şəxsin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması haqqında müvafiq cinayətlərə dair işlər üzrə ibtidai istintaq aparan orqana *(bu Qanunun 84-2.4-cü maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla)*, icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru) tərəfindən təsdiq olunan təqdimat verir.[115]

M a d d ə 8 3 . **İcra sənədinin bank və ya digər kredit təşkilatı tərəfindən icra olunmamasına görə məsuliyyət**

Borclunun hesabına (hesablarına) xidmət edən bank və ya digər kredit təşkilatı, onun hesabında (hesablarında) pul vəsaitlərinin olmasına baxmayaraq, təqdim olunmuş icra sənədinin borcludan pul vəsaitlərinin tutulmasına dair tələblərini icra etmədikdə, icra məmurunun inzibati xəta haqqında protokoluna əsasən, müvafiq məhkəmə həmin bank və ya digər kredit təşkilatın Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada inzibati məsuliyyətə cəlb edir.[116]

M a d d ə 8 4 . **İcra məmurunun qanuni tələblərinin yerinə yetirilməməsinə, məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət**

84.1. İcra məmurunun qanuni tələblərinin yerinə yetirilməməsinə*, o cümlədən qərarlarının icra olunmamasına* görə, icra sənədinin itirilməsinə və ya onun vaxtında göndərilməməsinə görə, habelə borclunun iş yeri və ya yaşayış yeri, onun gəlirləri və əmlak vəziyyəti haqqında dəqiq olmayan məlumat təqdim edilməsinə görə icra məmuru təqsirkar şəxslərin inzibati məsuliyyətə cəlb olunması üçün qanunvericiliyə uyğun olaraq inzibati xəta haqqında protokol tərtib edir və onu işin digər materialları ilə birlikdə müvafiq məhkəməyə göndərir *(vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarının icrasına maneçilik törətmə halları istisna olmaqla).*[117]

Eyni zamanda icra qurumunun və ya icra xidmətinin rəhbəri tərəfindən icra məmurunun qanuni tələblərini yerinə yetirməyən vəzifəli şəxsin qanunsuz hərəkətlərinə şərait yaradan halların aradan qaldırılması üçün tədbirlərin görülməsi barədə yuxarı və ya aidiyyəti təşkilatlara təqdimat göndərilə bilər. Vəzifəli şəxsin qanunsuz hərəkətlərinə şərait yaradan halların aradan qaldırılması barədə təqdimata baxılmasının nəticələri haqqında 1 ay müddətində məlumat verilməlidir.[118]

84.2. İcra məmurunun çağırışı ilə gəlməkdən və ya icra hərəkətlərinin həyata keçirildiyi yerə gəlməkdən üzrsüz səbəbdən yayınan şəxslər barəsində məhkəmənin qərarı əsasında məcburi gətirilmə tədbiri tətbiq olunur.

84.3. Bu Qanunun 84.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda icra məmuru müvafiq qərar qəbul edir. Həmin qərar icra qurumunun rəhbəri tərəfindən yoxlanılaraq təsdiq olunur.[119]

Tərəflər həmin qərarın surətini aldıqdan sonra 10 gün müddətində müvafiq məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

84.4. İcra məmurunun qanuni tələblərini qəsdən yerinə yetirməyən və ya onların yerinə yetirilməsinə mane olan və yaxud başqa şəkildə məhkəmə ~~və digər orqanların~~ qərarlarının icrası haqqında qanunvericiliyi pozan təqsirkar şəxslərin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi barədə icra məmuru müvafiq cinayətlərə dair işlər üzrə ibtidai istintaq aparan orqana *(bu Qanunun 84-2.4-cü maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla)*, icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru) tərəfindən təsdiq olunan təqdimat verir.[120]

M a d d ə 84-1. ***Borclunun ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması***[121]

84-1.1. Məhkəmə qərarları, əmrləri və vergi orqanlarının pul tələblərinin ödənilməsi ilə bağlı inzibati aktları əsasında verilmiş icra sənədləri könüllü icra üçün müəyyən olunmuş vaxtda borclu tərəfindən üzrsüz səbəbdən icra edilmədikdə, borclunun ölkədən getmək hüququ icra məmurunun əsaslandırılmış təqdimatı əsasında məhkəmənin qərarı ilə müvəqqəti məhdudlaşdırıla bilər. Borclunun ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə icra məmuru tərəfindən dərhal borclunun özünə, tələbkara və müvafiq icra hakimiyyəti orqanına məlumat verilir.[122]

84-1.2. Borclunun ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılmasına səbəb olmuş əsaslar aradan qalxdıqdan sonra icra məmuru həmin məhdudlaşdırmanın götürülməsi barədə icra qurumunun rəhbəri tərəfindən təsdiq olunan qərar qəbul edir. Həmin qərar dərhal borcluya, tələbkara, məhkəməyə və müvafiq icra hakimiyyəti orqanına göndərilir.

Maddə 84-2. ***Vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarının icrası haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət***[123]

84-2.1. Vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarını bu Qanunla müəyyən olunmuş müddətdə qərəzli olaraq icra etməyən və ya həmin məhkəmə qərarlarının icrasına maneçilik törədən şəxslər Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada cinayət məsuliyyətinə cəlb olunurlar.

84-2.2. Vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarına münasibətdə icra məmurları icraata başlamaq haqqında qərarın surətini onun qəbul edildiyi gün ərzində, aidiyyəti üzrə digər icra qurumuna göndərilən və ya icrası mümkün olmadığı üçün məhkəməyə geri qaytarılan icra sənədləri barədə məlumatları isə onların aidiyyəti üzrə göndərildiyi və ya geri qaytarıldığı vaxtdan bir gün müddətində elektron formada aidiyyəti vergi orqanına təqdim edirlər.

84-2.3. İcra məmurları vergi orqanlarının müraciətlərinə əsasən bu Qanunun 84-2.1-ci maddəsində qeyd olunan faktlara dair onlara məlum olan bütün məlumatları və əldə etdikləri sənədləri on beş gün müddətində aidiyyəti üzrə təqdim etməyə borcludurlar. Əlavə araşdırma tələb olunduğu hallarda bu müddət on beş gün uzadıla bilər.

84-2.4. Vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarına münasibətdə bu Qanunun 82.3-cü maddəsinə və 84.4-cü maddəsinə (qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarının icrasına maneçilik törətmə halları ilə bağlı) əsasən ibtidai istintaqın aparılması üçün vergi orqanlarına icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru) tərəfindən təsdiq olunan təqdimatın verilməsi tələb olunmur.

84-2.5. Vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarını bu Qanunla müəyyən olunmuş müddətdə qərəzli olaraq icra etməmə faktı müvafiq cinayətlərə dair işlər üzrə ibtidai istintaq aparan orqan tərəfindən müəyyən olunur.

Maddə 85. **İcra məmurunun qərarları**

85.1. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi (icraata başlanması, icra ödənişinin tutulması, cərimə tətbiq olunması və s.) icraatda iştirak edən tərəflərin və digər şəxslərin maraqlarına toxunduqda, icra məmuru müvafiq qərar qəbul edir.

85.2. Qərarda aşağıdakılar göstərilir:

85.2.1. qərarın qəbul edildiyi tarix və yer;

85.2.2. qərarı qəbul etmiş icra məmurunun vəzifəsi, soyadı, adı və atasının adı;

85.2.3. qərarın hansı icraat üzrə qəbul edilməsi;

85.2.4. baxılan məsələ;

85.2.5. qərarın qəbul edilməsi üçün əsas olmuş və icra məmurunun istinad etdiyi qanunlar və digər normativ hüquqi aktlar;

85.2.6. baxılan məsələ üzrə çıxarılmış nəticə;

85.2.7. qərardan şikayət verilməsi qaydası və müddəti.

Maddə 86. **İcra məmurunun həvəsləndirilməsi**[124]

86.1. Xidməti vəzifələrini nümunəvi icra edən icra məmuru müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada əmək haqqının beş misli miqdarından artıq olmamaqla mükafatlandırıla bilər.

86.2. Mükafat *icra xidməti* icra məmurlarının xüsusi fondundan ödənilir.

XII fəsil

İCRA SƏNƏDLƏRİ ÜZRƏ İCRAAT ZAMANI TƏLƏBKARIN, BORCLUNUN VƏ DİGƏR ŞƏXSLƏRİN HÜQUQLARININ MÜDAFİƏSİ

Maddə 87. **İcra məmurunun hərəkətlərindən (hərəkətsizliyindən) şikayət verilməsi**[125]

87.1. İcra sənədinin icra olunması ilə bağlı icra məmurunun hərəkətlərindən və ya hərəkətsizliyindən tələbkar və ya borclu icra məmurunun olduğu yer üzrə *inzibati* məhkəməyə şikayət verə bilər. Bu Qanunun digər maddələrində başqa müddət müəyyən edilməyibsə, icra məmurunun hərəkətlərindən şikayət müvafiq hərəkətin edildiyi vaxtdan 10 gün müddətində verilir.[126]

~~87.2. Bu Qanunun 87.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmayan digər icra sənədlərinin icra olunması ilə bağlı icra məmurunun hərəkətlərindən və ya həmin hərəkətləri yerinə yetirməkdən imtina etməsindən, o cümlədən icra məmuruna etirazın təmin edilməməsindən şikayət, müvafiq hərəkətin edildiyi (və ya həmin hərəkətin yerinə yetirilməsindən imtina edildiyi) vaxtdan 10 gün müddətində icra məmurunun olduğu yerin məhkəməsinə verilir.~~[127]

87.3. İcra hərəkətinin yerinə yetirilməsi ~~(və ya həmin hərəkətin yerinə yetirilməsindən imtina edilməsi)~~ vaxtı və yeri haqqında xəbərdar edilməmiş şəxslər üçün bu Qanunun 87.1-ci maddəsində maddələrində nəzərdə tutulmuş müddətin axımı həmin şəxslərin müvafiq hərəkət barəsində məlumat aldıqları gündən başlayır.[128]

87.4. İcra məmuru tərəfindən fiziki və hüquqi şəxslərə vurulmuş ziyan Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə

nəzərdə tutulmuş qaydada ödənilir.

M a d d ə 8 8 . **İcra sənədi üzrə tələbin hüquqi şəxs tərəfindən vaxtında icra edilməməsi ilə bağlı tələbkarın hüquqlarının müdafiəsi**

Tələbkar borcludan tutulmalı olan məbləğin, əgər həmin məbləğ hüquqi şəxsin təqsiri üzündən tutulmamışdırsa, müvafiq hüquqi şəxsdən tutulması barədə ona qarşı iddia qaldıra bilər.
Bu halda tələbkar dövlət rüsumunu ödəməkdən azad edilir.

M a d d ə 8 9 . **İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi zamanı digər şəxslərin hüquqlarının müdafiəsi**

Tələbin yönəldildiyi əmlakın borcluya və başqa şəxslərə məxsus olması (mənsubiyyəti) ilə bağlı mübahisə yarandıqda, maraqlı fiziki və hüquqi şəxslər əmlakın həbsdən azad olunması və ya onun siyahıdan çıxarılması barədə iddia ilə məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdirlər.

M a d d ə 9 0 . **İşə bərpa etmək haqqında icra sənədinin icra olunmaması ilə bağlı hüquqi şəxslərin hüquqlarının müdafiəsi**

Qanunsuz işdən çıxarılmış və ya başqa işə keçirilmiş işçini işə bərpa etmək haqqında icra sənədi icra olunmadıqda, həmin işçiyə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq orta əmək haqqının və ya əmək haqqı fərqinin ödənilməsi ilə bağlı hüquqi şəxsə vurulmuş ziyan həmin hüquqi şəxsin icra sənədini icra etməməkdə təqsirkar olan rəhbərindən və ya digər işçisindən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada tutula bilər.

M a d d ə 9 1 . **Qanunun qüvvəyə minməsi**

Bu Qanun dərc olunduğu gündən qüvvəyə minir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti,
HEYDƏR ƏLİYEV

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2001-ci il
243-IIQ

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. 27 dekabr 2002-ci il tarixli Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun Qərarı **("Azərbaycan" qəzeti, 29 dekabr 2002-ci il, 300, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Məlumatı 1/2003)**
2. 20 iyun 2003-cü il tarixli **488-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti 1 iyul 2003-cü il, 147, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003-cü il, 06, maddə 277)**
3. 11 iyun 2004-cü il tarixli **688-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti 11 avqust 2004-cü il, 185, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 8, maddə 598)**
4. 28 sentyabr 2004-cü il tarixli **765-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti 5 dekabr 2004-cü il, 282, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 12, maddə 973)**
5. 26 oktyabr 2004-cü il tarixli **782-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti 10 noyabr 2004-cü il, 262, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 11, maddə 901)**
6. 26 dekabr 2006-cı il tarixli **219-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti 24 yanvar 2007-ci il, 14, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 1, maddə 3)**
7. 17 aprel 2007-ci il tarixli **320-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti 23 iyun 2007-ci il, 136, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 6, maddə 562)**
8. 9 oktyabr 2007-ci il tarixli **430-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Respublika" qəzeti 27 noyabr 2007-ci il, 267, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 11, maddə 1053)**
9. 2 iyun 2008-ci il tarixli **618-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti 29 iyun 2008-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008-ci il, 6, maddə 462)**
10. 13 iyun 2008-ci il tarixli **648-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Respublika" qəzeti 10 iyul 2008-ci il, 149, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008-ci il, 7, maddə 602)**
11. 20 oktyabr 2009-cu il tarixli **894-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti, 24 dekabr 2009-cu il, 286)**
12. 01 fevral 2010-cu il tarixli **950-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 fevral 2010-cu il, 43, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 2, maddə 75**)
13. 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591)**
14. 10 iyun 2011-ci il tarixli **149-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti, 01 iyul 2011-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 06, maddə 482)**
15. 24 iyun 2011-ci il tarixli **179-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Respublika" qəzeti, 30 iyul 2011-ci il, 159, "Azərbaycan" qəzeti, 31 iyul 2011-ci il, 166, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 07, maddə 618)**
16. 16 oktyabr 2012-ci il tarixli **444-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Respublika" qəzeti, 17 noyabr 2012-ci il, 256, "Azərbaycan" qəzeti, 18 noyabr 2012-ci il, 257, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012-ci il, 11, maddə 1052)**
17. 31 may 2013-cü il tarixli **665-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **("Azərbaycan" qəzeti, 13 iyun 2013-cü il, 128; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 06, maddə 613)**

18. 21 iyun 2013-cü il tarixli **695-IVQD** Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 27 iyul 2013-cü il, 163, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 07, maddə 787**)

19. 3 dekabr 2013-cü il tarixli **835-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Respublika” qəzeti, 19 dekabr 2013-cü il, 279, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 12, maddə 1494**)

20. 20 oktyabr 2015-ci il tarixli **1385-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Respublika” qəzeti, 9 dekabr 2015-ci il, 271, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 12, maddə 1434**)

21. 16 dekabr 2016-cı il tarixli **458-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 25 dekabr 2016-cı il, 287, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 12, maddə 2050**)

22. 30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**)

23. 31 may 2017-ci il tarixli **702-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 4 iyul 2017-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 6, maddə 1056**)

24. 30 iyun 2017-ci il tarixli **762-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 8 avqust 2017-ci il, 170 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 8, maddə 1511**)

25. 15 dekabr 2017-ci il tarixli **941-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 7 fevral 2018-ci il, 28 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 2, maddə 151**)

26. 3 aprel 2018-ci il tarixli **1062-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 19 may 2018-ci il, 112 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 5, maddə 853**)

27. 24 aprel 2018-ci il tarixli **1080-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 18 may 2018-ci il, 111 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 5, maddə 867**)

28. 29 iyun 2018-ci il tarixli **1208-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 15 iyul 2018-ci il, 155, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 7, I kitab, maddə 1424**)

29. 29 iyun 2018-ci il tarixli **1224-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 12 avqust 2018-ci il, 179 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 8, maddə 1674**)

30. 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1404-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 1 fevral 2019-cu il, 25, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 01, maddə 21**)

31. 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**)

32. 12 fevral 2019-cu il tarixli **1504-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 3 mart 2019-cu il, 51, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 2, maddə 203**)

33. 30 may 2019-cu il tarixli **1596-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 30 iyun 2019-cu il, 139 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 999**)

34. 19 may 2020-ci il tarixli **110-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 16 iyul 2020-ci il, 137 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 7, maddə 828**)

35. 29 iyun 2020-ci il tarixli **150-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 12 iyul 2020-ci il, 134 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 7, maddə 856**)

36. 13 aprel 2021-ci il tarixli **292-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 29 aprel 2021-ci il, 89, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 4, maddə 312**)

37. 22 iyun 2021-ci il tarixli **352-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 21 avqust 2021-ci il, 175, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 8, maddə 898**)

38. 29 oktyabr 2021-ci il tarixli **393-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 26 noyabr 2021-ci il, 256, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1206**)

39. 3 dekabr 2021-ci il tarixli **412-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 31 dekabr 2021-ci il, 286 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 12, maddə 1311**)

40. 2 dekabr 2022-ci il tarixli **665-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəsmi internet saytı, 12 yanvar 2023-cü il, “Azərbaycan” qəzeti, 13 yanvar 2023- cü il, 7, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023-cü il, 1, maddə 18**)

QANUNA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

---

[1] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə Qanunun adında “**Məhkəmə qərarlarının icrası**” sözləri “**İcra**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[2] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə preambulada “**iqtisadi mübahisələrə dair işlər üzrə qərarlarının**” sözlərindən sonra “**, cinayət işləri üzrə hökmlərinin və qərarlarının əmlakın alınmasına dair hissəsinin** ” sözləri əlavə edilmişdir.

24 iyun 2011-ci il tarixli **179-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Respublika” qəzeti, 30 iyul 2011-ci il, 159, “Azərbaycan” qəzeti, 31 iyul 2011-ci il, 166, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 07, maddə 618**) ilə preambulada “**qeydlərinin**” sözündən sonra “**, məişət zorakılığı ilə bağlı işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanlar tərəfindən verilən qısamüddətli mühafizə orderlərinin** ” sözləri əlavə edilmişdir.

3 dekabr 2013-cü il tarixli **835-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Respublika” qəzeti, 19 dekabr 2013-cü il, 279, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 12, maddə 1494**) ilə Preambulaya “**əmrlərinin,**” sözündən sonra “**inzibati xətalar haqqında işlər üzrə məhkəmə qərarlarının,**” sözləri əlavə edilmişdir.

28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə preambulada, 6.1.4-cü və 13.1.3-cü maddələrdə “**notariat orqanlarının**” sözləri “**notariusun**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

29 iyun 2020-ci il tarixli **150-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**“Azərbaycan” qəzeti, 12 iyul 2020-ci il, 134 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 7, maddə 856**) ilə preambulada “**iqtisadi mübahisələrə**” sözləri “**kommersiya mübahisələrinə**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[3] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə Qanunun mətnində ismin müvafiq hallarında verilmiş "**məhkəmə nəzarətçiləri və icraçıları**", "**məhkəmə icraçıları və nəzarətçiləri**" sözləri ismin müvafiq hallarında "**icra məmurları**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə Qanunun mətnində ismin müvafiq hallarında verilmiş "**məhkəmə icraçıları**" sözləri ismin müvafiq hallarında "**icra məmurları**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə Qanunun mətnində ismin müvafiq hallarında verilmiş "**məhkəmə icraçısı**" sözləri ismin müvafiq hallarında "**icra məmuru**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə Qanunun mətnində ismin müvafiq hallarında verilmiş "**məhkəmə icraçıları qurumu**" sözləri ismin müvafiq hallarında "**icra qurumu**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[4] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 1-ci maddənin adında "**Məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası**" sözləri "**İcra**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[5] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 1.1-ci maddədə "**Məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası**" sözləri "**İcra**" sözü ilə, "**Məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları haqqında**" sözləri "**İcra məmurları haqqında**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[6] 3 dekabr 2013-cü il tarixli **835-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 19 dekabr 2013-cü il, 279, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 12, maddə 1494**) ilə 1.1-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

15 dekabr 2017-ci il tarixli **941-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2018-ci il, 28, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 2, maddə 151**) ilə 1.1-1-ci maddədə "**443, 444, 445.1, 446, 447.3, 448, 451-ci**" sözləri "**142, 143, 144.1, 145, 146.3, 147, 150-ci**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[7] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 1.2-ci maddədə "**məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrasına**" sözləri "**icraya**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[8] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1404-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 1 fevral 2019-cu il, 25, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 01, maddə 21**) ilə yeni məzmunda 1.3-cü maddə əlavə edilmişdir.

[9] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 1-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[10] 9 oktyabr 2007-ci il tarixli **430-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti 27 noyabr 2007-ci il, 267, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 11, maddə 1053**) ilə 4.4-cü maddə əlavə edilmişdir.

[11] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 5.1-ci maddədə "**icra sənədini**" sözləri "**icra sənədinin icra qurumunun rəhbəri tərəfindən təsdiq olunmuş surətini**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[12] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 5.3-cü maddədə "**təşkilatı**" sözündən sonra "**icra məmurunun inzibati xəta haqqında protokoluna əsasən**" sözləri əlavə edilmişdir.

[13] 28 sentyabr 2004-cü il tarixli **765-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 5 dekabr 2004-cü il, 282, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 12, maddə 973**) ilə 6.1.7-ci maddə əlavə edilmişdir.

[14] 9 oktyabr 2007-ci il tarixli **430-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti 27 noyabr 2007-ci il, 267, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 11, maddə 1053**) ilə 6.1.7-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və qanuna 6.1.8-ci maddə əlavə edilmişdir.

[15] 24 iyun 2011-ci il tarixli **179-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 30 iyul 2011-ci il, 159, "Azərbaycan" qəzeti, 31 iyul 2011-ci il, 166, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 07, maddə 618**) ilə 6.1.8-ci maddədə nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və 6.1.9.-cu maddə əlavə edilmişdir.

[16] 2 dekabr 2022-ci il tarixli **665-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəsmi internet saytı, 12 yanvar 2023-cü il, "Azərbaycan" qəzeti, 13 yanvar 2023- cü il, 7, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023-cü il, 1, maddə 18**) ilə 7.1.4-cü maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~7.1.4. tələbkar və borclunun soyadı, adı, atasının adı, onların yaşayış yeri, borclunun doğulduğu yer və tarix, onun iş yeri; tələbkar və borclu hüquqi şəxsin adı, ünvanı;~~

[17] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 ,**

Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528) ilə 7.4-cü maddənin ikinci cümləsində "**Notariat orqanlarının**" sözləri "**Notariusun**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[18] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 8.2-ci maddənin ikinci hissəsinin birinci cümləsində "**beş gün**" sözləri "**on gün**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 8.2-ci maddədə ikinci bəndin birinci cümləsinə "**edilməyibsə,**" sözündən sonra "**həmçinin bu maddənin üçüncü bəndində müəyyən edilmiş icra müddəti istisna olmaqla,** " sözləri əlavə edilmişdir.

[19] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 8.2-ci maddəyə yeni məzmunda üçüncü bənd əlavə edilmişdir.

[20] 29 iyun 2018-ci il tarixli **1224-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 12 avqust 2018-ci il, 179 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 8, maddə 1674**) ilə 8.3-cü maddədə, 10.3-cü, 16.2-ci, 20.2-ci, 21.5-ci maddələrin ikinci cümlələrində və 20.7-ci maddədə "**orqana**" sözündən sonra "**(notarius istisna olmaqla)** " sözləri əlavə edilmişdir.

[21] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 10.4-cü maddənin ikinci cümləsində "**mübahisələrə yol verilmir**" sözləri "**yaranmış mübahisələr icra xidmətinin rəhbəri tərəfindən həll olunur**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[22] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 12.1-ci maddəyə ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 12.1-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~12.1. İcra məmuru icra sənədini aldığı gündən iki ay müddətində icra hərəkətlərini həyata keçirməli və icra sənədində göstərilən tələblərin icra olunmasını təmin etməlidir. Müstəsna hallarda icra sənədində göstərilən tələblərin icra olunması icra qurumunun rəhbərinin təqdimatı əsasında icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru) tərəfindən 1 ay müddətinədək uzadıla bilər.~~

[23] 01 fevral 2010-cu il tarixli **950-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 fevral 2010-cu il, 43, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 2, maddə 75**) ilə 12.2-ci maddə çıxarılmışdır.

[24] 01 fevral 2010-cu il tarixli **950-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 fevral 2010-cu il, 43, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 2, maddə 75**) ilə 12.3-cü maddədə "**başqa tələblər də**" sözləri "**tələblər**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[25] 30 iyun 2017-ci il tarixli **762-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 8 avqust 2017-ci il, 170, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 8, maddə 1511**) ilə 13.1.1-ci maddəyə "**məhkəmələrin qərarları**" sözlərindən əvvəl "**bu Qanunun 13.1.4-1-ci və 13.1.5-ci maddələrində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla,**" sözləri əlavə edilmişdir.

15 dekabr 2017-ci il tarixli **941-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2018-ci il, 28, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 2, maddə 151**) ilə 13.1.1-ci maddəyə "**bu Qanunun**" sözlərindən sonra "**13.1.3-2-ci,**" sözləri əlavə edilmişdir.

[26] 15 dekabr 2017-ci il tarixli **941-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2018-ci il, 28, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 2, maddə 151**) ilə 13.1.3-cü maddədən "**və inzibati xətalara dair işlərə baxmaq səlahiyyəti olan orqanların (vəzifəli şəxslərin) qərarları**" sözləri çıxarılmışdır.

12 fevral 2019-cu il tarixli **1504-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 3 mart 2019-cu il, 51, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 2, maddə 203**) ilə 13.1.3-cü maddədə "**on gün ərzində**" sözləri "**dərhal**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[27] 15 dekabr 2017-ci il tarixli **941-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2018-ci il, 28, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 2, maddə 151**) ilə yeni məzmunda 13.1.3-1-ci və 13.1.3-2-ci maddələr əlavə edilmişdir.

[28] 30 iyun 2017-ci il tarixli **762-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 8 avqust 2017-ci il, 170, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 8, maddə 1511**) ilə yeni məzmunda 13.1.4-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[29] 24 iyun 2011-ci il tarixli **179-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 30 iyul 2011-ci il, 159, "Azərbaycan" qəzeti, 31 iyul 2011-ci il, 166, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 07, maddə 618**) ilə 13.1.4-cü maddədə nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və 13.1.5-ci maddə əlavə edilmişdir.

30 iyun 2017-ci il tarixli **762-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 8 avqust 2017-ci il, 170, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 8, maddə 1511**) ilə 13.1.5-ci maddəyə "**orderi**" sözündən sonra "**və məişət zorakılığından zərər çəkmiş şəxsə uzunmüddətli mühafizə orderinin verilməsi haqqında məhkəmə qərarları əsasında verilən icra vərəqələri**" sözləri əlavə edilmişdir.

[30] 01 fevral 2010-cu il tarixli **950-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 fevral 2010-cu il, 43, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 2, maddə 75**) ilə 13.2.1-ci maddədən "**, məhkəmə qərarı dərhal icra edilməli olduqda - onun qəbul edildiyi günün ertəsi günündən**" sözləri çıxarılmışdır.

30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan

Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156) ilə 13.2.1-ci maddədə "**başa çatdığı vaxtdan**" sözlərindən sonra "**, məhkəmə qərarı dərhal icra edilməli olduqda - onun qəbul edildiyi günün ertəsi günündən**" sözləri əlavə edilmişdir.

[31] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 14.1-ci maddədə "**etmək hüququna malikdir**" sözləri "**etməlidir**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[32] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 14.2-ci maddədən "**zərurət olduqda,**" sözləri çıxarılmışdır.

[33] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 16.1-ci maddədə "**ərizəsinə**" sözü "**əsaslandırılmış müraciətinə**" sözləri ilə, "**sala bilər**" sözləri "**salır**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[34] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 16.2-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~16.2. Məhkəmə icraçısı icra hərəkətlərinin təxirə salınması haqqında qərar qəbul edir və bu barədə tərəflərə, habelə müvafiq məhkəməyə və ya digər orqana bildiriş göndərir.~~

[35] 10 iyun 2011-ci il tarixli **149-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 01 iyul 2011-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 06, maddə 482**) ilə 17.1.1-ci maddədə "**iqtisad məhkəməsi borclunun iflası barədə məhkəmə icraatına başladıqda**" sözləri "**borclunun iflası barədə məhkəmə icraatına başlandıqda** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[36] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 17.1.4-cü maddədə "**sənədinə**" sözündən sonra "**və ya onun verilməsinə əsas olan tələbə ("İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən aparılan notariusun icra qeydi və ya onun verilməsinə əsas olan tələb istisna olmaqla)**" sözləri əlavə edilmişdir.

[37] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 17.1.7-ci maddə 17.1.8-ci maddə hesab olunmuşdur və 17.1.7-ci maddə əlavə edilmişdir.

[38] 11 iyun 2004-cü il tarixli **688-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 11 avqust 2004-cü il, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 8, maddə 598**) ilə 17.1.7-ci maddə əlavə edilmişdir.

[39] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 17.1.8-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmunda 17.1.9-cu və 17.1.10-cu maddələr əlavə edilmişdir.

[40] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 18.1.1-ci maddə ləğv edilmişdir.

[41] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 18.1.6-cı maddə ləğv edilmişdir.

[42] 10 iyun 2011-ci il tarixli **149-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 01 iyul 2011-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 06, maddə 482**) ilə 19.1.1-ci maddədə "**iqtisad məhkəməsi borclunun iflası barədə məhkəmə icraatına başladığı**" sözləri "**borclunun iflası barədə məhkəmə icraatına başlandığı** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[43] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 19.1.3-cü maddəyə "**olmuş**" sözündən sonra "**tələb,**" sözü əlavə edilmişdir.

[44] 11 iyun 2004-cü il tarixli **688-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 11 avqust 2004-cü il, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 8, maddə 598**) ilə 19.1.5-ci maddə əlavə edilmişdir. Əvvəlki 19.1.5-ci maddə 19.1.6-cı maddə hesab edilmişdir.

[45] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 19.1.6-cı maddə 19.1.7-ci maddə hesab olunmuşdur və 19.1.6-cı maddə əlavə edilmişdir.

[46] 30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**) ilə 19.2-ci maddədə "**müvafiq məhkəmə**" sözləri "**bu Qanunun 21.1-ci və 21.2 ci maddələrinə uyğun olaraq icraatı dayandırmış müvafiq icra məmuru və ya məhkəmə, yaxud icra xidmətinin rəhbəri**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 19.2-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~19.2. İcraatın dayandırılmasına səbəb olmuş hallar aradan qaldırıldıqdan sonra, tələbkarın ərizəsinə və ya icra məmurunun təşəbbüsünə əsasən bu Qanunun 21.1-ci və 21.2-ci maddələrinə uyğun olaraq icraatı dayandırmış müvafiq icra məmuru və ya məhkəmə, yaxud icra xidmətinin rəhbəri icra sənədi üzrə icraatı təzələyir.~~

[47] 30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**) ilə 19.3-cü maddə ləğv edilmişdir.

[48] 30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**) ilə 20-ci maddənin adında "**əsasları**" sözündən sonra "**və qaydası**" sözləri əlavə edilmişdir.

[49] 31 may 2017-ci il tarixli **702-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 4 iyul 2017-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 6, maddə 1056**) ilə 20.1.4-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[50] 13 aprel 2021-ci il tarixli **292-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 29 aprel 2021-ci il, 89, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 4, maddə 312**) ilə yeni məzmunda 20.1.4-2-ci maddə əlavə edilmişdir.

[51] 30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**) ilə 20-ci maddəyə yeni redaksiyada 20.2-20.8-ci maddələr əlavə edilmişdir.

[52] 10 iyun 2011-ci il tarixli **149-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 01 iyul 2011-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 06, maddə 482**) ilə 21.1-ci maddədə "**iqtisad məhkəməsinin**" sözləri "**inzibati-iqtisadi məhkəmənin**" sözləri ilə, "**iqtisad məhkəməsi**" sözləri hər iki halda "**inzibati-iqtisadi məhkəmə**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**) ilə 21-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~M a d d ə 2 1 . **İcraatın dayandırılması və ya ona xitam verilməsi haqqında məsələlərə baxılması**~~

~~21.1. Məhkəmələrin verdiyi icra sənədinə əsasən başlanmış icraat icra məmurunun olduğu yer üzrə məhkəmə tərəfindən, inzibati-iqtisadi məhkəmənin verdiyi icra sənədinə əsasən başlanmış icraat isə həmin inzibati-iqtisadi məhkəmə və ya icra məmurunun olduğu yer üzrə müvafiq inzibati-iqtisadi məhkəmə tərəfindən dayandırılır və ya ona xitam verilir.~~

~~21.2. Məhkəmə, icra sənədi üzrə icraatın dayandırılması və ya ona xitam verilməsi haqqında məsələlərə icra məmurunun təqdimatı əsasında Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 231-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada baxır və təqdimatın təmin olunması və ya onun rədd edilməsi barədə qərardad çıxarır.~~

~~21.3. Dayandırılmış və ya xitam verilmiş icraat üzrə hər hansı icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə yol verilmir.~~

~~21.4. İcra məmuru icraatın dayandırılması və ya ona xitam verilməsi barədə 3 gün müddətində tərəflərə, habelə icra sənədini vermiş məhkəməyə (məsələyə icra sənədini vermiş məhkəmədə baxılmamışdırsa) və ya digər orqana məlumat verir.~~

~~21.5. İcraatın dayandırılması və ya ona xitam verilməsi haqqında qərardaddan Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsi ilə nəzərdə tutulmuş müddətlərdə və qaydada şikayət verilə bilər.~~

[53] 30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**) ilə 22-ci maddə ləğv edilmişdir.

[54] 29 iyun 2018-ci il tarixli **1224-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 12 avqust 2018-ci il, 179, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 8, maddə 1674**) ilə 23.1-ci maddədə, 53.3-cü maddənin ikinci cümləsində və 55-ci maddənin ikinci cümləsində "**orqana**" sözündən sonra "**(notariusun icra qeydi isə tələbkara)** " sözləri əlavə edilmişdir.

[55] 29 iyun 2018-ci il tarixli **1224-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 12 avqust 2018-ci il, 179, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 8, maddə 1674**) ilə 23.3-cü maddəyə yeni məzmunda ikinci və üçüncü cümlələr əlavə edilmişdir.

28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 23.3-cü maddənin birinci cümləsində "**tələbkarın müraciəti ilə həmin sənədin yenidən icraya yönəldilməsini istisna etmir**" sözləri "**tələbkar müraciət etdikdə sənəd yenidən icraya yönəldilir**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[56] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 23.4-cü maddədə "**və 23.1.4-cü maddələrində göstərilən əsaslara**" sözləri "**maddəsində göstərilən əsasa**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[57] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 23.5-ci maddədə "**23.1.2-ci və 23.1.3-cü**" sözləri "**23.1.2–23.1.5-ci**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[58] 30 dekabr 2016-cı il tarixli **497-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 7 fevral 2017-ci il, 27, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 02, maddə 156**) ilə 23.6-cı maddə ləğv edilmişdir.

[59] 21 iyun 2013-cü il tarixli **695-IVQD** Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 27 iyul 2013-cü il, 163, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 07, maddə 787**) ilə 23.7-ci, 27.9-cu və 70.4-cü maddələrdə "**10**" rəqəmləri "**30**" rəqəmləri ilə əvəz edilmişdir.

29 iyun 2018-ci il tarixli **1224-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 12 avqust 2018-ci il, 179 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 8, maddə 1674**) ilə 23.7-ci maddənin birinci cümləsində və 70.4-cü maddənin birinci cümləsində "**orqana**" sözündən sonra "(**notariusun icra qeydinin isə tələbkara**)" sözləri əlavə edilmişdir.

[60] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə yeni məzmunda 24.3-cü maddə əlavə edilmişdir.

[61] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 27.1-ci maddədə "**Alimentlərin tutulması, sağlamlığa vurulmuş ziyanın ödənilməsi, yaxud ailəni dolandıranın itkisi nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi, habelə uşağın borcludan alınıb tələbkara verilməsi barədə icra**" sözləri "**İcra**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[62] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 27.6-cı, 27.7-ci və 27.8-ci maddələr çıxarılmışdır.

[63] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 27.9-cu maddədən "**və axtarış xərclərinin tutulması**" sözləri çıxarılmışdır.

[64] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 29.2-ci maddədə "**məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrası**" sözləri "**icra**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[65] 01 fevral 2010-cu il tarixli **950-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 fevral 2010-cu il, 43, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 2, maddə 75**) ilə 37.4-cü maddədə "**səhv**" sözü "**yanlış**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[66] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 38.1-ci maddədə "**binaların və anbarların**" sözləri "yaşayış **və ya qeyri-yaşayış sahələrinin, obyektlərin**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[67] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 40.1-ci maddədə "**, zərurət olduqda isə bir neçə mütəxəssis**" sözləri "(**bir neçə mütəxəssis)**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[68] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 40.2-ci maddəsinin birinci cümləsindən "**zəruri hallarda**" sözləri çıxarılmışdır.

[69] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 41-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~M a d d ə 4 1 . **İcra məmurları ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının qarşılıqlı fəaliyyəti**~~

~~İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı icra məmurlarına maneçilik törədildikdə və ya onların həyat və sağlamlıqları üçün təhlükə yarandıqda, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş səlahiyyətlər daxilində icra məmurlarına kömək göstərməyə borcludur.~~

[70] 01 fevral 2010-cu il tarixli **950-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 fevral 2010-cu il, 43, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 2, maddə 75**) ilə 42.1-ci maddənin birinci cümləsində "**birbaşa qohumudursa**" sözləri "**qohumudursa və ya qohumu olmuşdursa**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[71] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 42.3-cü maddədə "**qurumunun**" sözündən sonra "**və ya icra xidmətinin**" sözləri, "**tərəfindən**" sözündən sonra "**on gün müddətində**" sözləri əlavə edilmişdir.

[72] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 42.4-cü maddənin ikinci cümləsində "**tərəfindən**" sözündən sonra "**on gün müddətində**" sözləri əlavə edilmişdir.

[73] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 42.5-ci maddədə "**qurumunun**" sözündən sonra "**və ya icra xidmətinin**" sözləri əlavə edilmişdir.

[74] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə yeni məzmunda 44.3-cü maddə əlavə edilmişdir.

[75] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə yeni məzmunda 45.7-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[76] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 50.1-ci maddədə "**zəruri**" sözü "**təxirəsalınmaz**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[77] 17 aprel 2007-ci il tarixli **320-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 23 iyun 2007-ci il, 136, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 6, maddə 562**) ilə 50.7-ci maddəsinin birinci hissəsində "**qızıldan, gümüşdən, platindən və platin qrupundan olan metallardan, qiymətli daşlardan və mirvaridən hazırlanmış zərgərlik və digər məişət məmulatları, habelə belə məmulat qırıntıları**" sözləri "**qiymətli metallar və qiymətli daşlar, onlardan hazırlanmış məmulatlar, habelə onların qırıntıları və tullantıları** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[78] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 50.8-ci maddənin birinci cümləsində "**apara bilər**" sözləri "**aparır**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[79] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 51.1-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~51.1. Borclunun əmlakının qiymətləndirilməsi, tənzimlənən qiymətlərin tətbiq olunduğu hallar istisna olmaqla, "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilir. Qiymətləndirici icra məmuru tərəfindən dəvət olunur.~~

[80] 26 dekabr 2006-cı il tarixli **219-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 yanvar 2007-ci il, 14, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 1, maddə 3**) ilə 51.3-cü maddə əlavə edilmişdir.

[81] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 53.1-ci maddədə "**və əmlakın növlərindən**" sözləri "**, əmlakın növündən və mənsubiyyətindən**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[82] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 53.2-ci maddəyə ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

16 dekabr 2016-cı il tarixli **458-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 25 dekabr 2016-cı il, 287, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 12, maddə 2050**) ilə 53.2-ci maddənin ikinci cümləsində "**500**" rəqəmləri "**5000**" rəqəmləri ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmunda üçüncü cümlə əlavə edilmişdir.

3 dekabr 2021-ci il tarixli **412-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 31 dekabr 2021-ci il, 286 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 12, maddə 1311**) ilə 53.2-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~53.2. Borclunun əmlakı, Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada əmtəə birjaları nəzdində yaradılan və bu cür əməliyyatlar aparmaq hüququna malik olan ixtisaslaşdırılmış müəssisələr tərəfindən hərrac yolu ilə satılır. Dəyəri *5000* manatdan artıq olmayan daşınar əmlak icra xidmətinin müəyyən etdiyi ticarət şəbəkələrində müvafiq müqavilə əsasında satıla bilər. *Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 90-cı maddəsinə əsasən vergi ödəyicisinin siyahıya alınmış əmlakının ticarət şəbəkələrində (o cümlədən, satışını elektron şəkildə həyata keçirən ticarət şəbəkələrində) satışının təşkili qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunur.*~~

[83] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 54.3-cü maddədə "**məhkəmə icraçıları qurumunun**" sözləri "**icra xidmətinin**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[84] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 54.4-cü maddədə "**məhkəmə icraçıları qurumunun rəhbəri**" sözləri "**icra xidməti**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[85] 29 iyun 2018-ci il tarixli **1208-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 15 iyul 2018-ci il, 155, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 7, I kitab, maddə 1424**) ilə 56.2-ci maddəsinin birinci cümləsinə, 78.3-cü maddəsinə, 79.1-ci maddəsinin ikinci cümləsinə, 81.1-ci maddəsinin ikinci cümləsinə və 86.2-ci maddəsinə "**icra məmurlarının**" sözlərindən əvvəl "**icra xidməti**" sözləri əlavə edilmişdir.

[86] 26 dekabr 2006-cı il tarixli **219-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 24 yanvar 2007-ci il, 14, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 1, maddə 3**) ilə 57.3-cü maddə əlavə edilmişdir.

28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 57.3-cü maddədə "**müvafiq qanunvericiliklə**" sözləri **"İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[87] 10 iyun 2011-ci il tarixli **149-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 01 iyul 2011-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 06, maddə 482**) ilə 59.3-cü maddədə "**İqtisad məhkəməsi**" sözləri "**İnzibati-iqtisadi məhkəmə**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

29 iyun 2020-ci il tarixli **150-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 12 iyul 2020-ci il, 134 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 7, maddə 856**) ilə 59.3-cü maddədə "**İnzibati-iqtisadi məhkəmə**" sözləri "**Məhkəmə**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[88] 30 may 2019-cu il tarixli **1596-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 iyun 2019-cu il, 139 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 999**) ilə 60.2-ci maddəyə "**ləğvetmə komissiyasına**" sözlərindən sonra "**(təsviyəçiyə, ləğvediciyə)** " sözləri əlavə edilmişdir.

[89] 3 dekabr 2021-ci il tarixli **412-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 31 dekabr 2021-ci il, 286 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 12, maddə 1311**) ilə 61.1-ci maddədə "**Borclunun**" sözü "**Vergi borcuna görə**

siyahıya alınmış əmlak istisna olmaqla, borclunun" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[90] 3 aprel 2018-ci il tarixli **1062-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 19 may 2018-ci il, 112 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 5, maddə 853**) ilə 61.5.1-ci və 61.5.2-ci maddələr yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~61.5.1. torpaq sahəsinin ayrılması haqqında qərarın surəti;~~

~~61.5.2. tikintiyə razılığın verilməsi barədə sənədin surəti.~~

[91] 26 oktyabr 2004-cü il tarixli **782-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 10 noyabr 2004-cü il, 262, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 11, maddə 901**) ilə 61.6-cı maddə əlavə edilmişdir.

3 dekabr 2021-ci il tarixli **412-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 31 dekabr 2021-ci il, 286 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 12, maddə 1311**) ilə 61.6-cı maddə ləğv edilmişdir.

[92] 24 aprel 2018-ci il tarixli **1080-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 18 may 2018-ci il, 111 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 5, maddə 867**) ilə 67-ci maddənin adında və mətnində "**, habelə işsizliyə görə**" sözləri çıxarılmışdır və "**müavinətlərə**" sözündən sonra "**və işsizlikdən sığorta ödənişinə** " sözləri əlavə edilmişdir.

[93] 13 iyun 2008-ci il tarixli **648-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti 10 iyul 2008-ci il, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008-ci il, 7, maddə 602**) ilə 68.1.3-cü maddəsində **"və birinci qrup əlillərə"** sözləri **", birinci qrup əlillərə və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

19 may 2020-ci il tarixli **110-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 16 iyul 2020-ci il, 137 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 7, maddə 828**) ilə 68.1.3-cü maddəsində "**birinci qrup əlillərə və** " sözləri "**birinci dərəcə əlilliyi olan şəxslərə, o cümlədən**" sözləri ilə əvəz edilmişdir və "**uşaqlara**" sözündən əvvəl **"18 yaşınadək**" sözləri əlavə edilmişdir.

22 iyun 2021-ci il tarixli **352-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 21 avqust 2021-ci il, 175, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 8, maddə 898**) ilə 68.1.3-cü maddədə "**birinci dərəcə əlilliyi olan şəxslərə, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara**" sözləri "**orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə, eləcə də 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[94] 31 may 2013-cü il tarixli **665-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 13 iyun 2013-cü il, 128; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 06, maddə 613**) ilə 68.1.6-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[95] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 70.3-cü maddədən "**və icra sənədinin icrası üçün yeni müddət təyin edir**" sözləri çıxarılmışdır.

[96] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 72-ci və 73-cü maddələrin adında və mətnində ismin müvafiq hallarında verilmiş "**mənzil (bina)** " sözləri ismin müvafiq hallarında "**yaşayış və ya qeyri-yaşayış sahəsi** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[97] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 72.3-cü maddəyə yeni məzmunda ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

[98] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 72.5-ci maddənin ikinci cümləsindən "**, zəruri hallarda,**" sözləri çıxarılmışdır və həmin cümlədə "**edə bilər**" sözləri "**etmək hüququna malikdir** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[99] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 72.6-cı maddənin birinci cümləsindən "**, zəruri hallarda,**" sözləri çıxarılmışdır.

[100] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 73.2-ci maddənin birinci cümləsində "**zəruri hallarda isə**" sözləri "**habelə**" sözü ilə və "**edir**" sözü "**etmək hüququna malikdir** " sözləri ilə əvəz edilmişdir və ikinci cümlədən "**sonradan**" sözü çıxarılmışdır.

KM1 27 dekabr 2002-ci il tarixli Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun Qərarı ("**Azərbaycan**" **qəzeti, 29 dekabr 2002-ci il, 300, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Məlumatı 1/2003**) ilə "Məhkəmə qərarlarının icrası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 74.1-ci maddəsində olan "...icra ödənişi, icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər, icra sənədi üzrə icraat zamanı borcluya tətbiq olunmuş cərimələr ödənilir. Qalan pul məbləğindən..." müddəalar Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 12, 13, 29, 60 və 71-ci maddələrinə uyğun olmadığından qüvvədən düşmüş hesab edilmişdir.

[101] 26 oktyabr 2004-cü il tarixli 782-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 10 noyabr 2004-cü il, 262, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004-cü il, 11, maddə 901**) ilə 74.2-ci maddədə "**qalan pul məbləği**" sözləri "**qanunvericilikdə başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, qalan pul məbləği** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[102] 26 dekabr 2006-cı il tarixli **219-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu **"Azərbaycan" qəzeti 24 yanvar 2007-ci il, 14, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 1, maddə 3**) ilə 74.3-cü maddə əlavə edilmişdir.

[103] 29 oktyabr 2021-ci il tarixli **393-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 26 noyabr 2021-ci il, 256, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1206**) ilə 75.4-cü maddədə "**sosial sığorta və sosial müdafiə fondlarına ayırmalar**" sözləri "**məcburi dövlət sosial sığorta haqları və işsizlikdən sığorta haqları üzrə büdcədənkənar dövlət fonduna, habelə icbari tibbi sığorta haqları üzrə icbari tibbi sığorta fonduna ödənişlər**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[104] 29 oktyabr 2021-ci il tarixli **393-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 26 noyabr 2021-ci il, 256, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1206**) ilə 75.5-ci maddədə "**ayırmalar**" sözü "**ödənişlər**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[105] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə IX fəslin adında, 76-cı maddənin adında və mətnində "**Əcnəbi vətəndaşlar, vətəndaşlığı olmayan şəxslər və xarici təşkilatlar**" sözləri "**Əcnəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər və xarici hüquqi şəxslər**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[106] 2 iyun 2008-ci il tarixli **618-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 29 iyun 2008-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008-ci il, 6, maddə 462**) ilə 78.1-ci maddənin ikinci cümləsində "**şərti maliyyə vahidinin 10 misli**" və "**şərti maliyyə vahidinin 50 misli**" sözləri müvafiq olaraq "**on bir manat**" və "**əlli beş manat**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[107] 20 oktyabr 2009-cu il tarixli **894-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 24 dekabr 2009-cu il, 286**) ilə 78.3-cü maddəsində "**75**" rəqəmi "**25**" rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

[108] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 78.5-ci maddə ləğv edilmişdir.

[109] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 80.3-cü maddənin ikinci cümləsində "**23.1.4-cü və ya 23.1.5-ci**" sözləri "**23.1.2–23.1.5-ci**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[110] 29 iyun 2018-ci il tarixli **1208-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 15 iyul 2018-ci il, 155, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 7, I kitab, maddə 1424**) edilmişdir.

[111] 28 dekabr 2018-ci il tarixli **1440-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2528**) ilə 81.3-cü maddə ləğv edilmişdir.

[112] 21 iyun 2013-cü il tarixli **695-IVQD** Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 27 iyul 2013-cü il, 163, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 07, maddə 787**) ilə 81.4-cü maddə (ikinci halda) 81.5-ci maddə hesab edilmişdir və həmin maddədə "**həmin qərarın surətini aldıqdan sonra 10**" sözləri "**bu Qanunun 81.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qərarın surətini aldıqdan sonra 30**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[113] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 79.2.4-cü, 80.2-ci və 81.5-ci maddələr çıxarılmışdır.

[114] 20 iyun 2003-cü il tarixli **488-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 1 iyul 2003-cü il, 147, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003-cü il, 06, maddə 277**) ilə 82.1-ci maddədə **"barədə qərar qəbul edir"** sözləri **"üçün inzibati xəta haqqında protokol tərtib edir və onu işin digər materialları ilə birlikdə müvafiq məhkəməyə göndərir"** sözləri ilə əvəz edilmişdir. Və 82.2-ci maddə çıxarılmışdır.

18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 82.1-ci maddənin ikinci cümləsində "**Eyni zamanda**" sözləri "**İnzibati məsuliyyətə cəlb etmə haqqında qərar qəbul edildikdən sonra**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

16 dekabr 2016-cı il tarixli **458-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 25 dekabr 2016-cı il, 287, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 12, maddə 2050**) ilə 82.1-ci maddədə "**məhkəməyə göndərir**" sözlərindən sonra "(**vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarları ilə bağlı verilmiş icra sənədləri istisna olmaqla**)" sözləri əlavə edilmişdir.

[115] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 82.3-cü maddədə "**üzrsüz səbəbdən yenidən**" sözləri "**qərəzli olaraq**" sözləri ilə, "**müvafiq orqana, məhkəmə icraçıları qurumunun rəhbəri**" sözləri "**müvafiq cinayətlərə dair işlər üzrə ibtidai istintaq aparan orqana, icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru)**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

16 dekabr 2016-cı il tarixli **458-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 25 dekabr 2016-cı il, 287, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 12, maddə 2050**) ilə 82.3-cü və 84.4-cü maddələrdə "**ibtidai istintaq aparan orqana**" sözlərindən sonra "(**bu Qanunun 84-2.4-cü maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla**)" sözləri əlavə edilmişdir.

[116] 20 iyun 2003-cü il tarixli **488-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 1 iyul 2003-cü il, 147, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003-cü il, 06, maddə 277**) ilə 83-cü maddədə **"təqdimatına"** sözü **"inzibati xəta haqqında protokoluna"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[117] 20 iyun 2003-cü il tarixli **488-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 1 iyul 2003-cü il, 147, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003-cü il, 06, maddə 277**) ilə 84.1-ci maddədə **"təqsirkar şəxslər** məhkəmə **icraçısı tərəfindən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada inzibati məsuliyyətə cəlb olunurlar"** sözləri **"məhkəmə icraçısı təqsirkar şəxslərin inzibati məsuliyyətə cəlb olunması üçün qanunvericiliyə uyğun olaraq inzibati xəta haqqında protokol tərtib edir və onu işin digər materialları ilə birlikdə müvafiq məhkəməyə göndərir"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

16 dekabr 2016-cı il tarixli **458-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 25 dekabr 2016-cı il, 287, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 12, maddə 2050**) ilə 84.1-ci maddədə "**məhkəməyə göndərir**" sözlərindən sonra "(**vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə borcların alınması (vergilərin ödənilməməsi) ilə əlaqədar qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarlarının icrasına maneçilik törətmə halları istisna olmaqla**)" sözləri əlavə edilmişdir.

2 dekabr 2022-ci il tarixli **665-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəsmi internet saytı, 12 yanvar 2023-cü il, "Azərbaycan" qəzeti, 13 yanvar 2023- cü il, 7, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023-cü il, 1, maddə 18**) ilə 84.1-ci maddəyə "**yerinə yetirilməməsinə**" sözlərindən sonra "**, o cümlədən qərarlarının icra olunmamasına**" sözləri əlavə edilmişdir.

[118] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 84.1-ci maddəyə ikinci hissə əlavə edilmişdir.

[119] 20 iyun 2003-cü il tarixli **488-IIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti 1 iyul 2003-cü il, 147, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003-cü il, 06, maddə 277**) ilə 84.3-cü maddədə **"84.1-ci və 84.2-ci maddələrində"** sözləri **"84.2-ci maddəsində"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[120] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 84.4-cü maddədə "**məhkəmə icraçısı məhkəmə icraçıları qurumunun rəhbəri**" sözləri "**icra məmuru müvafiq cinayətlərə dair işlər üzrə ibtidai istintaq aparan orqana, icra xidmətinin rəhbəri (baş icra məmuru)**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

29 iyun 2018-ci il tarixli **1224-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 12 avqust 2018-ci il, 179 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 8, maddə 1674**) ilə 84.4-cü maddədən "**və digər orqanların**" sözləri çıxarılmışdır.

[121] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 84-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[122] 20 oktyabr 2015-ci il tarixli **1385-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 9 dekabr 2015-ci il, 271 Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 12, maddə 1434**) ilə 84-1.1-ci maddəsində "**Məhkəmə qərarları**" sözlərindən sonra "**, əmrləri və vergi orqanlarının pul tələblərinin ödənilməsi ilə bağlı inzibati aktları** " sözləri əlavə edilmişdir.

[123] 16 dekabr 2016-cı il tarixli **458-VQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 25 dekabr 2016-cı il, 287, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, 12, maddə 2050**) ilə yeni məzmunda 84-2-ci maddə əlavə edilmişdir.

[124] 18 iyun 2010-cu il tarixli **1034-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 17 iyul 2010-cu il, 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 07, maddə 591**) ilə 86-cı maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~M a d d ə 8 6 . **Məhkəmə icraçısının həvəsləndirilməsi**~~

~~İcra sənədinin icrasını vaxtında və real olaraq təmin edən məhkəmə icraçısına borcludan tutulan məbləğin və ya əmlakın dəyərinin 1 faizi həcmində, lakin yüz on manatdan artıq olmamaqla, mükafat verilir.~~ ~~[124]~~

~~Göstərilən məbləğ məhkəmə icraçısına məhkəmə nəzarətçiləri və icraçılarının xüsusi fondundan müvafiq məhkəmə icraçıları qurumu tərəfindən ödənilir.~~

[125] 16 oktyabr 2012-ci il tarixli **444-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 17 noyabr 2012-ci il, 256, "Azərbaycan" qəzeti, 18 noyabr 2012-ci il, 257, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012-ci il, 11, maddə 1052**) ilə 87-ci maddənin adında "**hərəkətlərindən**" sözündən sonra "(**hərəkətsizliyindən**)" sözü əlavə edilmişdir.

[126] 10 iyun 2011-ci il tarixli **149-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 01 iyul 2011-ci il, 140, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, 06, maddə 482**) ilə 87.1-ci maddənin birinci cümləsində "**İqtisad məhkəməsi**" sözləri "**İnzibati-iqtisadi məhkəmə**" sözləri ilə, ikinci cümləsində " **iqtisad məhkəməsinə**" sözləri "**inzibati-iqtisadi məhkəməyə** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

16 oktyabr 2012-ci il tarixli **444-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 17 noyabr 2012-ci il, 256, "Azərbaycan" qəzeti, 18 noyabr 2012-ci il, 257, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012-ci il, 11, maddə 1052**) ilə 87.1-ci maddə yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~87.1. İnzibati-iqtisadi məhkəmə tərəfindən verilmiş icra sənədinin icra olunması ilə bağlı icra məmurunun hərəkətlərindən və ya həmin hərəkətləri yerinə yetirməkdən imtina etməsindən, o cümlədən icra məmuruna etirazın təmin edilməməsindən tələbkar və ya borclu şikayət verə bilər. Şikayət müvafiq hərəkətin edildiyi (və ya həmin hərəkətin yerinə yetirilməsindən imtina edildiyi) vaxtdan 10 gün müddətində icra məmurunun olduğu yer üzrə inzibati-iqtisadi məhkəməyə verilir.~~

21 iyun 2013-cü il tarixli **695-IVQD** Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 27 iyul 2013-cü il, 163, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, 07, maddə 787**) ilə 87.1-ci maddənin ikinci cümləsində "**İcra**" sözü "**Bu Qanunun digər maddələrində başqa müddət müəyyən edilməyibsə, icra** " sözləri ilə əvəz edilmişdir.

29 iyun 2020-ci il tarixli **150-VIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Azərbaycan" qəzeti, 12 iyul 2020-ci il, 134 , Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 7, maddə 856**) ilə 87.1-ci maddənin birinci cümləsində "**inzibati-iqtisadi**" sözləri "**inzibati**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[127] 16 oktyabr 2012-ci il tarixli **444-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 17 noyabr 2012-ci il, 256, "Azərbaycan" qəzeti, 18 noyabr 2012-ci il, 257, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012-ci il, 11, maddə 1052**) ilə 87.2-ci maddə ləğv edilmişdir.

[128] 16 oktyabr 2012-ci il tarixli **444-IVQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**"Respublika" qəzeti, 17 noyabr 2012-ci il, 256, "Azərbaycan" qəzeti, 18 noyabr 2012-ci il, 257, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012-ci il, 11, maddə 1052**) ilə 87.3-cü maddədə "(**və ya həmin hərəkətin yerinə yetirilməsindən imtina edilməsi**)" sözləri çıxarılmışdır və "**87.1-ci və 87.2-ci maddələrində** " sözləri "**87.1-ci maddəsində**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.